

VERSO - VAATEPUU ORNAMENTEIN

OPINNÄYTETYÖ

Savonia-ammattikorkeakoulu

Syksy 2017

Tatjana Kujala

Kulttuuriala

Muotoilu

Sisustusarkkitehtuuri ja kalustemuotoilu

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ, TIIVISTELMÄ

KOULUTUSALA	Kulttuuriala
KOULUTUSOHJELMA	Muotoilun koulutusohjelma, Sisustusarkkitehtuuri ja kalustemuotoilu
TEKIJÄ	Tatjana Kujala
TYÖN NIMI	Verso – Vaatepuu ornameintein
PÄIVÄYS	29.11.2017
SIVUMÄÄRÄ	39
OHJAAJA	Jarmo Ruokonen

Opinnäytetyön aiheena oli luoda vaatepuukonsepti, tutkien jo olemassa olevia perinteisiä naulakoita ja niiden ominaisuuksia, luoden niiden pohjalta uudenlaista ajattelua. Työn aikana toteutettiin ja tehtiin prototyyppi, jonka materiaalit olivat valikoituneet tehtäväksi puusta.

Opinnäytetyössä käsitellään tuotesuunnittelun vaiheita ja niiden kautta tuodaan vaatepuukonseptin suunnittelun vaiheet esille niin kuvien kautta kuin kirjallisesti. Työssä on käytetty paljon kuvia työvaiheista, jolloin etenevän prosessin ja työvaiheiden kulkua on helppo seurata. Opinnäytetyöstä löytyy myös jo olemassa olevien naulakoiden ja vaatepuiden kuvia, niiden parempaa ilmentämistä varten.

Ornamentiikkaa ja koristellisuutta on käytetty osana suunnittelua kyseisen vaatepuun toteuttamisessa, joten tässä opinnäytetyössä oleellista on myös avata käsite ornamentiikka ja miten se ilmenee tämän tuotteen suunnittelussa sekä yleensä tuotesuunnittelun parissa.

Työn lopussa olevassa pohdinta-kohdassa paneudutaan koko prosessin onnistumiseen niin kirjoitusosioon sekä prototyypin valmistumisen onnistumiseen ja lopputulokseen sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

AVAINSANAT

vaatepuu, ornamenti, prototyyppi

SAVONIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
THESIS, ABSTRACT

FIELD OF STUDY	Culture
DEGREE PROGRAMME	Degree Programme in Design, Interior Architecture and Furniture Design
AUTHOR	Tatjana Kujala
TITLE OF THESIS	Verso – A coat stand with ornaments
DATE	29.11.2017
PAGES	39
SUPERVISOR	Jarmo Ruokonen

The subject of my thesis was to create a coat stand concept. I collected information about coat stands that already exist and also tried to find new ways and ideas to design that kind of a product. As part of this thesis I made a prototype of a coat stand and as the material I used wood.

In this thesis I also tell about the stages of designing a product. After that it is naturally easier to follow what I had to take into consideration and how the coat stand concept was made. I have also used a lot of pictures of the making process to illustrate the text part and make it even more interesting to follow.

Designing the coat stand in question I wanted to use ornaments in it. I am fascinated by the use of ornaments if they are being used in harmony with the form and size. I open the concept ornament and tell about its use in furniture and product designing back in the history.

At the end of this thesis I contemplate the whole process and how I managed to make the product, my feelings about the result and the major learning outcomes.

KEY WORDS coat stand, ornament, prototype

SISÄLTÖ

1.Johdanto	5	5. Tuotesuunnittelu	16
2. Naulakoiden historiaa	6	5.1 Perusmuodot	17
2.1. Naulakoiden olemus	6	5.2 Käyttäjä mukana suunnittelussa	18
2.2 Tarkoituksperät ja käyttö	7	5.3 Tuotteen luoma käyttökokemus	19
2.3 Vanhoja naulakoita	7	5.4 Tuotesuunnittelu ja brändi	20
		5.5 Suunnittelun vaiheet	21
3. Ornamentiikka tuotemuotoilussa	9	6. Vaatepuukonsepti	22
3.1 Koristeellisuus käsitteenä	10	6.1 Alkuvaihe, ideointi	23
3.2 Talonpoikaisantiikkinen ornamentti suomalaisissa kalusteissa	10	6.2 Kohderyhmän kartoitus	24
3.3 Ornamentiikan yleistä historiaa	11	6.3 Moodboard, tunnetaulu	25
3.4 Miten ornamentiikka liittyy työhöni ja miksi?	12	6.4 Luonnosteluvaihe	26
4. Yksinkertainen moderni malli	13	6.5 Materiaali päätökseen	28
4.1 Tämän päivän ajatus kalustesuunnittelussa	14	6.6 Ornamenttikuvio tuotteeseen	29
4.2 Pohjoismaisten suunnittelemia	15	6.7 Prototyypin valmistusprosessi	30
		7. Viimeistely	33
		7.1 3D-mallinnuskuvat	33
		7.2 Valmis tuote	34
		8. Pohdinta	35
		Lähteet	

JOHDANTO

Tuotesuunnittelu ja prototyypin tekeminen oli minulle selkeä valinta opinnäytetyön aiheeksi. Tekeväenä toimeliaana ihmisenä tämänlainen aihe, jossa saan tehdä omin käsin ja työstää materiaalia, tutkien samalla sen ominaisuuksia ja käyttäytymistä, on minulle hyvin mieluinen. On mahtavaa, että on mahdollista toteuttaa myös tämän tyyppinen produktiivinen opinnäytetyö.

Tässä opinnäytetyössä tuon suunnitteluuni pienen palan ornamentiikkaa ja koristellisuutta, sillä tämän hetken trendinä ovat hyvinkin yksinkertaiset ja pelkistetyt kalusteet kodin sisustuksessa. Menen tämän kaavan mukana osittain, sillä pidän itsekin selkeydestä ja yksinkertaisuudesta omassa kauneudessaan. Siitä huolimatta haluan tuoda suunnittelemaani tuotteeseen aavistuksen verran pientä yksityiskohtaa, joka kietoutuu kauniisti ja sulavasti tuotteen ympärille tehden siitä oman erilaisen yksilönsä.

Mielenkiintoista oli myös tutkia pohjoismaisten suunnittelijoiden vastaavanlaisia tuotteita ja löytää niistä jonkinlaisia yhdennäköisyyksiä, joiden avulla nämä tuotteet tunnistaa syntyneen skandinaavisen suunnittelun piiriin.

Erityisesti teoriaosan työstämisen aikana minua ilahdutti se, että löysin myös itselleni täysin uusia, minulle ennalta tuntemattomia suomalaisiakin suunnittelijoita, mikä mielestäni on mahtavaa, sillä ihastuin myös heidän tekemiseensä välittömästi. Tuon tässä opinnäytetyössä esille myös muutamia heidän töitään.

Syventyminen ornamentiikan saloihin oli hyvin mielenkiintoista ja osittain minulle tuttua. Aiheen valintani avulla sain mahdollisuuden perehtyä aiheeseen paremmin. Samalla sain hyvin myös ujutettua opinnäytetyöhöni palan entisaikojen kaunista koukeroisuutta, joka usein tulee esille luonnonmuotoina taikka kuvauksena.

Omassa tämän opinnäytetyön prototyypissäniikin ideat ja ajatukset lähtivät liikenteeseen kauniista Suomen luonnon muodoista ja hempeydestä.

2. NAULAKOIDEN HISTORIAA

2.1 Naulakoiden olemus

Naulakot ovat mielenkiintoisia kodin ja julkisten tilojen kalusteita. Niiden olemassaoloa ei useinkaan sen kummemmin käyttäjä huomaa, mutta kuitenkin niin jokaisessa kodissa kuin julkisen tilan aulassa taikka eteisessä on naulakko hyvinkin ensimmäinen, johon kävijä törmää.

Kyläilemään tullut vierailija saattaa saapuessaan ystävänsä eteiseen nakata päällysvaatteensa tuttavallisesti eteisessä sijaitsevaan naulakkoon ja siirtyä sen kummemmin naulakkoa noteeraamatta ystävänsä perässä viettämään iltaa.

Julkisten tilojen päällysvaatteiden jättöön tarkoitetut paikat yleensä sijaitsevat selkeästi merkatuilla paikoilla, jotka ovat helposti nähtävissä. Useasti myös julkisten tilojen etiketissä on saatavilla takkipalvelua, kun esimerkiksi takille ollaan etsimässä paikkaa narikasta.

Teatteriin tulleella vieraalla on varmasti jännittyneisyyttä mielessään, eikä hänen mielessään välttämättä ole ensimmäisenä vilkaista miltä aulatilán naulakko-osio näyttää ja millaiseen vaatekoukkuun hän tulee jättäneeksi päällysvaatteensa.

Naulakot ovat siis monesti myös niin toimivia että se tekee niistä tavallaan huomaamattomia. Useasti se kertoo niiden toimivuudesta, käyttöjen toistojen määrästä sekä käytön sujuvuudesta, sillä itse naulakkoa ei tarvitse edes miettiä. Voisiko naulakko kuitenkin ollakin toimivuutensa ohella samalla se, joka olisikin tilassa katseen kiinnittäjä ja mielenkiinnon sekä tutkinnanhalun herättäjä? –Ehkä, kenties naulakko voisi.

2.2 Tarkoitukset ja käyttö

Aluksi naulakot toimittivat hyvin pitkälti virkaa, jonka avulla esimerkiksi ulkosalla kostunut vaate pystytettiin helposti ripustamaan yleensä eteisessä sijaitsevaan jaloilla seisovaan pystynaulakkoon. Näin vaate saatiin kuivaksi parhaiten sen roikkuessa ja riippuessa koukusta. (Suova 1952) Usein naulakolla oli myös vieraanvaraisuuden virkaa, jolloin taloon tulleiden vieraiden päällysvaatteille tarvittiin säilytys- ja ripustamispaikka, jolloin naulakko saatettiin kiikuttaa vierailun ajaksi eteiseen ja siitä takaisin jonnekin säilöön ja turhaa tilaa viemästä tieltä pois.

Möhemmin kuitenkin huomattiin, että kätevää oli ripustaa takkeja seinälle lähelle ulko-ovea, ja niin koukkuripustamisen ja naulantynkään ripustamisen saatosta syntyi eteistiloihin vähitellen varsinaisia seinänaulakoita koukkuineen sekä hattuhyllyineen.

1800-luvulla naulakoista tuli käytännöllisiä sekä suosittuja ja useissa kodeissa sijoitettiin naulakko lähelle ikkunaa, joka viesti ohikulkijoille, että talon asukkaat ovat kiinnostuneita asemastaan sekä niin sanotusti välittävät ulkoisesta olemuksesta. (Watson-Smyth 2011)

Mainion lisän naulakon käyttötarkoituksen monipuolistamiseen keksi saksalainen puuseppä ja teollisuusjohtaja Michael Thone't, jonka suunnittelemassa naulakossa oli nyt lisänä myös paikka sateenvarjolle. (Watson-Smyth 2011)

Thone'tin wieniläiskahvilaan alun perin suunniteltu Cafe Daum-nimisen taivutetusta puusta tehdyn naulakon suunnittelussa oli varmasti otettu huomioon käyttäjien toiveet sekä hiljaiset puutteet ja varsinkin uudenlainen materiaalin käyttö. Suunnittelija lieene onnistuneen hommassaan, sillä Thone'tin naulakkoa on kopioitu vuosien aikana ja naulakosta löytyy useita kopioita.

2.3 Vanhoja naulakoita

Tietävästi nimen ovat saaneet muutamat tietäntyyppiset naulakot, jonka tyyliä on ollut jossain vaiheessa hyvin paljon. Naulakoiden historia ei ole kovin selkeästi eikä tarkoin vuosiluvuin saatavilla, mutta muutamia poikkeuksia ja yhteneväisyyksiä historian aikana on kertynyt.

Mielenkiintoinen seinänaulakko, joka on hyvin yleinen naulakotyyppi, jonka varmasti jokainen on jossain mumman navetan nurkassa taikka muualla nähnyt on Pirunpää- niminen naulakko. Tämä kyseinen hattuhyllyllinen naulakko on saanut nimensä kansankielen mukana. (Wanhantalon tavarat 2012) Luultavasti naulakon koukeroiset ja melko pitkät ja jyrkät niin sanotut "ukkokoukut" ovat muistuttaneet pirun sarvia ja näin nimitys Pirunpää-naulakko on jäänyt elämään.

Kuva 1. Michael Thone't Cafe Daum naulakko, 1849

Kuva 2. Talonpoikaisnaulakko

Kuva 3. Talonpoikaisnaulakko

Kuva 4. Talonpoikaisaikainen pystynaualakko

Toinen talonpoikaisaikana hyvin yleinen ja yksinkertainenkin naulakko on talonpoikainen puutappinaulakko. Muotokieleltään hyvin pelkistetty, ilman minkäänlaisia koristeita taikka koukeroita. Ainoastaan puutappien muotoa on muotoiltu kauniisti hieman kaarevaksi, luultavasti ajatuksena saada vaate paremmin ja varmemmin riippumaan koukussa paikallaan.

Talonpoikaisaikaisessa pystynaualakossa (Kuva 4) on saatu maksimoitua melko hyvin tappien määrä, joten jos ajatellaan varsinkin suurperheitä ja tuohon aikaan niin hyvin kekseliästä, sillä telineeseen mahtuu useita vaatteita ripustettavaksi. Tässäkin varmasti on suunnittelun takana se seikka, että vieraiden tullessa naulakossa on tilaa myös heidän päällysvaatteilleen.

Valitsemieni kuvien naulakoiden muotokieli on hyvin simppeliä, mutta myös hyvin kaunista. Pientä kaarevalinjaisuutta on huomattavissa ja esimerkiksi pystynaualakon rungon osiin on haettu selkeästi pientä muotokieltä ja yksityiskohtaa. Kuitenkin yhtäläisyyksiä näissä voidaan havaita muun muassa sellaisia, että talonpoikaisaikaisten naulakoiden tietynlainen karuus on hieman pehmentynyt näissä oikean puolen hattuhyllyllisissä versioissa. Näissä on mukana myös pehmeitä, jopa pyöreitäkin muotoja, pirunpää naulakkoa lukuun ottamatta.

Voisin kuvitella, että oikean puolen kahden ylimmän kuvan hattuhyllyä kun katsoo, että tässä suunnittelu on viety jo hieman pidemmälle, ajatuksena se, että esimerkiksi hieman märät rukkaset heitettäessä hattuhyllylle, pääsee kosteus tippumaan hattuhyllyn kolojen välistä.

Kuva 5. Vanha naulakko

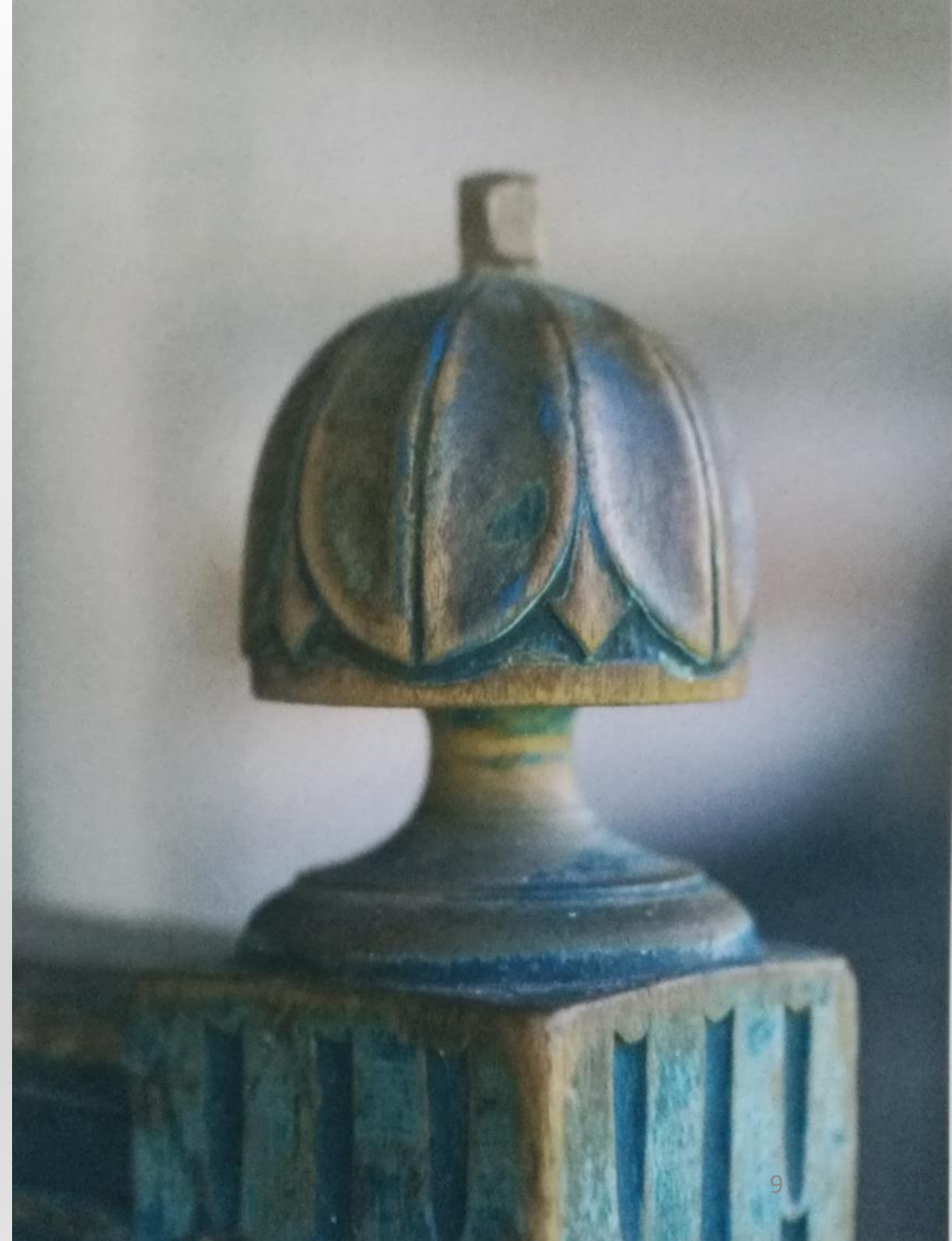
Kuva 6. Vanha naulakko

Kuva 7. Pirunpää-naulakko

3. ORNAMENTIIKKA TUOTEMUOTOILUSSA

Kuva 8. Sivustavedettävän sohvan nuppi. 1800-luvun alkupuoli

3.1. Koristellisuus käsitteenä

Ornamentiikka eli koristellisuus tarkoittaa jonkin tuotteen taikka rakennuksen pintaa koristavaa joko usein geometristä tai luonnonmukaista muotoa. Ornamentiikka voi ilmentyä tuotteessa joko ihan muotona tai vaihtoehtoisesti esiintyä koristemaalauksena. Geometrinen ornamentiikka on paljon virtaviivaisempaa ja jämäkämpää kuin taas luonnonmukainen ornamentti, joka on enemmänkin soljuvaa, eläväistä ja kauniin koukeroista.

Ornamentiikalla saadaan tuotteeseen pientä eläväisyyttä tämän pintastruktuuriin. Pienin koristeluin tuotteen mukana, mutta joskus jopa koko tuote taikka esine saattaa olla rakennettu ainoastaan niin sanotusti ornamentein, jolloin kokonainen rakenne muodostuu ornamenttikuvioista. Jolloin voidaan ehkä puhua kokonaistaideteoksesta. Muutamia tällaisia esimerkkejä voidaan ehkä parhaiten havaita Arts & Craft –liikkeen aikana, jolloin koristelua tehtiin koristelun vuoksi ja esimerkiksi valurautainen penkki oli hyvin runsas, luonnonmukaisten koukeroiden muodon saanut kokonaisuus.

Toinen, jossa ornamentin rakenteena huomaa hyvin tulevan esille on modernin tuolimuotoilun parista, jossa koko tuote on rakennettu luonnonmuotoja enemmän geometrisien ja abstraktien ornamenttikuvioiden varaan.

On hauska huomata, kun alkaa kaduilla kulkiessaan pyörittelemään päätään ja nostamaan katsettaan, että hyvin monessa paikassa ympärillämme on ornamentiikkaa käytetty niin rakennuksissa, eritoten vanhoissa ja historiallisissa. Uusimmissa enemmän modernilla tavalla kuvioiden taikka tiettyjen elementtien jatkuvuutta samankaltaisena sekä esimerkiksi ihan vain lyhtypylväistä saattaa löytyä pientä koukeroisuutta, joka on muodostunut ihmisten mielissä tavalliseksi arjen kauneudeksi.

3.2 Talonpoikaisantiikkinen ornamentti suomalaisissa kalusteissa

Suomessa huonekalujen koristemaalaus aloitettiin 1600-luvulla ja ainoastaan Länsi-Suomessa aluksi. Koska valoa oli hyvin vähän ja etenkin Itä-Suomessa oli vielä 1700-luvulla seutuja, joissa ei tunnettu vielä kynttilää lainkaan, joten maalauskoristeluun ei vielä tuolloin kiinnitetty kovinkaan paljon huomiota koko Suomen alueella. Pareitä poltettiin köyhemmissä oloissa koko Suomen maassa yleisesti vielä 1800-luvulla. (Hagelstam, Nevaluoma 2005, 22, 25)

Kuitenkin samoihin aikoihin 1700-luvulla alkoivat ikkunalasit yleistyä talonpoikien asuinhuoneisiin, jolloin valoa saatiin kuitenkin enemmän. Tämä ilmiö voimisti tietysti sitä, että nyt pikku hiljaa alettiin kiinnittää enemmän huomioita huonekalujen väritykseen sekä olemukseen. Kalusteet alkoivat kiinnostaa entistä enemmän ja pintoja ryhdyttiinkin innolla koristelemaan erilaisin peilijaotteluin, koristelistoin sekä koho- ja lovileikkauksin. (Hagelstam, 2005, 25) Kekseliäisyyden ja mielikuvituksen määrä esineiden ja kalusteiden erilaisissa koristeluissa oli huikeaa. Kokonaan uudenlaiset kalusteet, kuten esimerkiksi lattiakaapit, penkkikaapit, sekä isännän- ja rengin kaapit alkoivat yleistyä. Erityisesti jykevät kaappikellot, jotka olivat kalleimpia sekä komeimpia huonekaluja tuohon aikaan, saivat kauniin ja runsaan koristellun pinnan, joissa näkyi usein rokokoon sekä empiren tyylipiirteitä.

Aluksi oli hyvin tyyppillistä, että erilaisille tyyille ominaisia muotoratkaisuja ja koristeaiheita sekoiteltiin, joka johtui hyvinkin pitkälle siitä, että tekijä on tavoitellut vain mahdollisimman sopusuhtaista ja omaa silmäänsä miellyttävää lopputulosta. Barokin ja rokokoon ajan kiemuraisten ja kukkakuvioisten aiheiden kopiointi oli kuitenkin tuona aikana hyvin haastavaa ja vaati hyvin taidokasta puusepäntyötä.

Myöhemmin kustavilaisuus innoitti keventämään ja suoristamaan huonekalujen ilmettä, jolloin myös ornamentiikkaa alettiin hieman muuttaa selväpiirteisemmäksi, ja näin huonekalujen koristelu sujui myös kansanomaisten huonekalujen tekijöiden piirissä. (Hagelstam 2005, 26-28)

Maalausten tyyli vaihtui jossain vaiheessa barokista ja rokokoosta enemmän seppeleihin, aateliskruunuihin sekä morsiusparien ja elämänpuiden kuvaamiseen, esimerkiksi vaatesäilytyksenä käytettyjen morsiusarkkujen pinnassa, mutta yhä kuitenkin seuranaan kukka-aiheita ja piirteitä barokista sekä rokokoosta.

Värikästä koristemaalausta voidaan kuitenkin pitää suhteellisen nuorena ilmiönä. Koristemaalauksen elinvoimaisin kausi Suomessa ulottui siis 1700-luvun lopulta 1800-luvun alkuun ja pysyi aika lailla muuttumattomassa tilassa 1800-luvun loppuun saakka. Ainoastaan Pohjanmaan rannikolla saatettiin vielä 1930-luvulla harjoittaa vanhoja koristemaalauksen perinteitä. (Hagelstam 2005, 29, 30)

3.3 Ornamentiikan yleistä historiaa

Industrialismin alussa kun teollisuus alkoi ottaa valtaa maailmalla ja haluttiin nopeasti tuotteita, myös laatu alkoi näissä tuotteissa kärsiä. Tuotteisiin alettiin lisätä ornementteja ainoastaan peittämään tekovikoja.

Tämä kertoi ehkä huonekalutuotannon hyvin äkillisestä muutoksesta, jopa ehkä liiankin nopeasta tuotannon kasvusta, johon ihmiset yrittivät päästä mukaan sekä pysyä mukana uudessa ja nopeassa tuotannon rytmissä. Tämän seurauksena, koska laatu heikkeni, täytyi keksiä jotain, jotta tuotteet saatiin joka tapauksessa markkinoille, ja että raha pysyisi liikkeessä.

Kuva 10. Morsiusarkun
maalauskoristelu vuodelta 1820

Aluksi vain varakkailla ihmisillä oli varaa ostaa taitavien käsityömestarien historiallisilla ornamenteilla koristeltuja tuotteita. Teollisuuden alettua sekä sarjatuotannon lisääntyttyä konetuotanto mahdollisti ”tuotteita kaikille”, mutta ornementin näkökulmasta, koristeet eivät olleet enää käsityötä vaan raakoja kopioita. Ornementin ajateltiin osoittavan vaurautta, sillä yksinkertaisen muodon taas ajateltiin edustavan köyhyyttä. Ornementteja lisäiltiin tuotteisiin siis vielä entistä enemmän.

Ornementteja tarvittiin teknisiin laitteisiin, kuten esimerkiksi ompelukoneisiin, jotta saatiin peitettyä laitteen konemaisuutta. Ornamenteissa käytettiin värikkäitä kukkakuvioita sekä kasvi- ja eläinaiheisia yksityiskohtia, joiden ajateltiin houkuttelevan ja kiinnostavan varsinkin naisia. (Vihma 2002, 9, 15, 28)

Myöhemmin 1800-luvulla päästiin kuitenkin siihen, että koristeaiheiden runsaus ja tarpeellisuus, alkoivat herättää keskustelua hyvästä mausta sekä esteettisestä tajuista. Alettiin ajatella ja suunnitella enemmän, miten voitaisiin kehittää ornementin käyttöä, sen menemättä överiksi ja olevan pilaamatta tuotteen ulkomuotoa. Tultiin siihen tulokseen, että luonnonmuotoja ei tullut kopioida ja liioitella, vaan ennemminkin niitä tuli tyyliellä ornamenteiksi, jotka kauniisti säestävät tuotteen kokonaismuotoa eivätkä niinkään peitä ja vähättele sitä. Ornementin tuli olla käytännöllisyyden lisä, joka kaunistaa. (Vihma 2002, 34, 38)

1920-luvun paikkeilla ornementista alettiin pikku hiljaa luopumaan, ornementtia ei enää tarvittu. Mitä luonnonmuotoihin tulee, niin oikeastaan ne muuttuivat niin paljon ja tilalle tuli uusia muotoja, että niiden ei katsottu olevan viitattavissa enää ajassa taaksepäin. Luonnonmuotojen tyyliittelyn ajateltiin jopa olevan vanhanaikaista moderniin abstraktiin verrattuna, sekä sen käyttö ja rajaaminen tuotteissa alkoi olla monimutkaista. Huomattiin, että itse tuotteissakin voi olla omia kiinnostavia ominaispiirteitä kuten esimerkiksi puiden syyt taikka marmoripinta. Nämä saivat nyt jäädä näkyville. (Vihma 2002, 58, 71, 78) Vielä tärkeämpää oli se, että hahmotettiin ja ymmärrettiin, että pelkkä tuote itsessään ja alastomuudessaankin voi olla kaunis.

3.4 Miten ornamentiikka liittyy työhöni ja miksi?

Haluan kokeilla ornamentiikan yhdistämistä kuitenkin hyvin yksinkertaiseen tuotteeseen muuten. Haluan mielenkiinnosta nähdä, mitä se tuo tuotteeseeni lisää ja tuleeko lopputuloksesta yhtä mielenkiintoinen kuin olin ajatellut. Minua kiehtoo entisaikojen ornamentin käyttö ja sen erilaisuus, jota nykyään ei kovin paljon mielestäni käytetä esimerkiksi kalustesuunnittelussa eikä arkkitehtuurissakaan, jos verrataan menneisiin vuosituhansiin.

Otan haasteen vastaan innolla, että onnistunko tekemään mielenkiintoisen tuotteen yhdistettynä moderniin ornamenttiin. Ja että voiko tällainen lopputulos olla nykyaikaa sekä olla hyvää nykypäivän muotoilua.

Silloin kun levolliset rauhallisuutta ja kauneutta antavat kuviot ovat sopivissa määrin yhdistettynä ympäristöömme, luovat ne hyvän ja seesteisen ympäristön olla. Ne samalla luovat yhteistyössä muiden ympäristön virikkeiden ja tuotteiden kanssa rauhallisuutta sekä tuovat iloa käyttäjien mieliin. Turha sekavuus ja liiallinen hössötys tilassa eivät kuulu rauhallisen ympäristön arvostukseni piiriin. Pidän myös ympäristöistä, joissa yksityiskohtia, väriläiskiä, sekä erilaista ajattelua on selkeästi havaittavissa.

Ornamentiikka ja jugend ovat inspiroivia kaikessa koukeroisuudessaan. Halusin kokeilla työhöni jotain tämän kaltaista ja koska ajatuksenani oli että haluaisin tuotteessa olevan jotain, joka tekisi siitä katsomisen ja tutkimisen arvoisen. Pieniä yksityiskohtia pienessä tuotteessa. Toki mietin myös josko itse pieni tuote olisi oma yksityiskohtansa, sen kummemmin väritettynä yksityiskohdilla, mutta tulin kuitenkin siihen tulokseen että haluan kokeilla yksityiskohtien kanssa.

4. YKSINKERTAINEN MODERNI MALLI

Kun tutkitaan suomalaisen taidekäsityön ja uniikkiesineistön merkitystä muotoiluosaamisemme kehittämiseen, voidaan todeta, että koko muotoilukulttuurimme perustana on suomalainen talonpoikauskäsitys sekä käsillä tekemisen kulttuuri. (Hienonen 2007, 12) 1950-luvulla suomalainen muotoilu kävi kultakauttaan ja muotoilijat menestyivät kansainvälisissä näyttelyissä sekä kilpailuissa nostaen suomalaisen muotoilun maailman kartalle. Tämän menestyksen takana oli juuri suunnittelijoiden monipuolinen koulutus sekä taito käsitellä erilaisia materiaaleja, joka oli seurauksena juuri tästä rikkaasta ja ahkerasta käsityöperinteestä.

Kuitenkin maailmansotien jälkeen Pohjoismaissa haluttiin siirtyä pelkästä käsityöläisyydestä teolliseen tuotantoon, jonka avulla oli helpompaa laajentaa toki markkinoita sekä samalla saatiin vientiä ja uusia malleja ihmisten kiinnostukseksi. (Varonen 2009) Euroopassa järjestettiin muun muassa muotoilua ja taideteollisuutta esitteleviä näyttelyitä esimerkkinä Milanon Triennale –näyttelyt, joissa pohjoismaiset taiteilijat ja muotoilijat saavuttivat huikaa ennennäkemätöntä suosiota. Sarjatuotannon kasvu ja huonekalujen itsenäistyminen käyttöesineistä ja sisustuselementeistä taideteollisuustuotteiksi, joilla oli oma arvo sisustuskokonaisuudesta riippumatta, loi pohjaa sille, että nyt tuotteita tarkasteltiin yksittäisinä esineinä ja jopa uniikkitoiminä. (Stenros 1999, 134) Pohjoismaisen suunnittelu oli nostanut päätään ja tehnyt lähtemättömän vaikutuksen ihmisiin.

Sodan jälkeinen materiaaalipula pakotti suunnittelemaan tarkoituksenmukaisia, yksinkertaisia ja selkeitä esineitä sekä huonekaluja, joiden muotokieli poikkesi muiden maiden muotoilusta. (Varonen 2009)

Nyt uniikin käyttökohteen sijasta lähtökohta huonekalusuunnittelussa oli löytää yleinen, universaali ratkaisu sodanjälkeiseen asumiseen ja sisustamiseen. Modulaarisuus, muunneltavuus sekä erilaiset säilytysratkaisut kalusteissa olivat nyt yleisiä. Niiden tavoitteena oli yleinen käyttötarkoitus yksilöllisin variaatioin. (Stenros 1999, 136)

Kalusteissa huomattava selkeys ja virtaviivaisuus alkoi korostua vielä enemmän 1960-luvulle mentäessä. Tällöin yleistä oli design-huonekalut kuten Eero Aarnion Pallo-tuoli, sekä toinen yleinen lähtökohta oli esinelähtöisyys, eli nämä kalusteet olivat trendin aallonharjalla ja seurasivat ajan henkeä tarkasti, kuten Yrjö Kukkapuron useimmat tuolit. Esimerkkinä Karuselli. 1970-luvun lopulla modernien kalusteiden suunnittelu jatkui, mutta nyt kiinnitettiin huomiota jälleen kotimaisten puulajien käyttöön, lähinnä koivuun sekä koivuvaneriin ja metalli ja muovi oikeastaan katosivat hetkellisesti käytöstä. Nyt haettiin rakenteellisesti keveää ilmettä, raikkautta sekä pohjoismaista ilmettä, täydennettynä värikkäillä ajanhenkisillä tekstiileillä. (Stenros 1999, 139)

Yksinkertainen, ajanhengen mukana kamppaileva malli on säilynyt suunnittelussa yhä edelleen. Keskeistä on muodon ja tuotteen vuoropuhelu, joka näkyy onnistuneena tuotteena.

4.1 Tämän päivän ajatus kalustesuunnittelussa

”Muodossa tulisi ilmentää tekniikkaa ja käyttöä eikä siinä saisi näkyä mitään ylimääräistä.”
(Vihma 2002, 71)

Muodolla on merkitystä. Muotoilija Jarkko Kallio puhuu eräässä kolumnissaan ”pohjoisesta outoudesta”, kansainvälisyyden tärkeydestä sekä erilaisten historian ulottuvuuksien yhdistelemisestä sekä omien juurien merkityksen kasvamisesta kun sekoitetaan kansainvälisyyttä ja omia juuria. Hänen mukaansa tällöin pystytään luomaan uusia ilmaisutapoja suunnitteluun. Hänen mielestään tämänlainen yhdistely ja raikas uudenlainen ideointi on tärkeää, jotta voidaan mennä tuotesuunnittelussa eteenpäin maailman muuttuessa.

”Ilmassa on sallivuutta ja mielenkiintoa erilaista ajattelua kohtaan.” (Kallio 2008, 22)

Hänen mukaansa näiden rennon kokeilun ja aidon kansainvälistymisen kautta suomalaiseen muotoiluun on tullut uusia piirteitä. Hän korostaa, että suomalainen muotoilu ei ole enää pelkästään minimalismien huippuylistystä, vaan myös runsasta ja leikittelevää. Hän korostaa, että rennon kokeilun ja ennakkoluulottoman yhdistelyn kautta löydetään uusia asioita. Kallion mukaan tuotesuunnitteluun saisi tuoda lisää runsautta ja positiivista sekavuutta, kuten elämässä itsessäänkin on.

Olen Kallion kanssa samaa mieltä, että leikkisyyttä on oltava suunnittelussa sopivasti mukana sekä uudennaisia koukeroita suunnittelumaailmassa. Otin muutamia esimerkkejä nykypäivän, minun mielestäni mielenkiintoisista naulakoista seuraavaksi käsiteltäväksi, joissa niiden oveluus ja ihana muoto saavat hyvälle mielelle ja tuotteet sopivat niin paikkaan kuin paikkaan.

Kuten aikaisemmin mainitsin naulakoiden siitä puolesta, että ne hyvin useasti sulautuvat erinomaisesti toimivina tilaan, mutta nykyään onneksi naulakoiden suunnittelu on alkanut yhä enemmän kiinnostaa suunnittelijoita ja jatkuvasti syntyy uusia ideoita ja näkemyksiä. Nykypäivän suunnittelu on helposti huomattavissa ja tunnistettavissa skandinaaviseksi suunnitteluksi. Myös naulakoiden ja vaaterekkien suosioon nouseminen näkyy yhä enemmän tämän päivän sisustustrendeissä.

Kuva 11. Pallohenkari

Kuva 12. Luona in- yrityksen valmistama lasten vaatenaulakko

Kuva 14. Ikea, Tjusig seinänaulakko

Kuva 13. Moderni naulakkovaihtoehto

Kuva 15. Mikko Laakkosen Kaari-naulakko

4.2 Pohjoismaisten suunnittelemia

Mielestäni loistava ja jollain tapaa hellyyttäväkin idea oli suomalaisen perheyriyksen Luona in-yrityksen valmistama vaatepuu. Tuote on suunniteltu juuri lapsen mitoille sopivaksi. (Sallinen 2014) Ulkomuoto mahdollisesti houkuttaa lasta, siihen on helppo nojata tukea vasten ja se saattaa myös toimia lapsen leikeissä mukana. Luonnollisen värinsä ansiosta naulakko on helppo yhdistää kodin muuhun sisustukseen. Lisäksi mielestäni ihanaa oli se, että heidän tuotteillaan on samanlainen ajatus niiden takana, niiden liiallinen pintakäsittelyminen on jätetty pois, jolloin tämä antaa käyttäjälle vapauden tehdä tuotteesta aina oman näköisensä.

Ikean seinälle ripustettavassa mallissa taas on karsittu kaikki mahdollinen ja naulakon oksat ovat rungon kanssa samaa elementtiä, jolloin selkeä ja siroppi tuotteen muoto tekee siitä hyvin linjakkaan ja veikeän näköisen. Koska ripustusmahdollisuutta on koko tuotteen pituuden verran, voi naulakon ripustaa haluamalleen korkeudelle ja samalla tuote palvelee esimerkiksi useaa eri pituista ihmistä samaan aikaan.

Kun ulkomuoto ja tuotteen käyttöominaisuudet ovat selvinneet, tulee tuotteen katselijasta ja pohtijasta käyttäjä, mikäli nämä toiminnot ovat hänet vakuuttaneet. Tosin itse tuotteen oikea käytännöllisyys huomataan vasta myöhemmin useampien toistojen jälkeen. Mutta kuten edellä on mainittu, on tuotteen ulkomuoto erittäin tärkeä ja usein ensimmäinen, johon kuluttaja kiinnittää huomiota.

Mikko Laakkosen suunnittelemasta Kaari-naulakosta löytyy useaa eri kokoa, tämä kuvassa oleva kapeampi versio on mielestäni jotenkin niin mainio, että siinä se seisoo, mutta näyttää silti hyvin uskottavalta ja nöyrältä. Laakkosen ajatuksena kyseisen naulakon suunnittelussa oli se, että ne yksityiskohdat, jotka tuotteeseen on jätetty, ovat entistäkin tärkeämpiä. (Martela 2012)

5. TUOTESUUNNITTELU

Tuotesuunnittelu on haasteellinen ja vaativa prosessi, riippumatta siitä mikä kyseinen tuote on, jota ollaan suunnittelemassa. Niin käsityöläisen oma tuotekehitys kuin myös teolliseen tuotantoon menossa olevan tuotteen suunnittelu. Kilpailu tuotteiden kesken on kova, ja kuluttajat ovatkin oppineet vuosien aikana entistä paremmin vaatimaan tarvitsemiltaan tuotteilta ennen kaikkea laatua, mutta nykyään suuressa osassa suosiota on myös ekologisuus tuotannossa sekä materiaalin käytössä. On tärkeää, että suunnittelijat sekä tuottajat ovat avoimia ja haluavat vastata näihin vaatimuksiin. (Huotari, Laitakari-Svärd, Laakko, Koskinen 2003, 15) Toisin sanoen täytyy osata lukea käyttäjiä, niiden toimintaa sekä käyttäytymistä. Se minkä kuluttajat kokevat laaduksi on usein sitä, jonka he kokevat helpoksi ja samoin ymmärrettäväksi ja joka samalla vastaa kulloiseenkin tarpeeseen. Enää ei siis pärjätä vain kehittämällä tuotteisiin uusia ominaisuuksia, vaan tuotteiden tulee kyetä olemaan niin houkuttavia ja hyvin tarjolla, jotta kuluttaja huomaa tuotteen jo kaukaa.

Tämän vuoksi äärimmäisen tärkeää on paneutua suunnittelijana käyttäjän maailmaan, jotta osaisi käyttää tuotteissa näkyvillä juuri niitä tarpeita, joita kuluttaja tuotteilta vaatii. Kuluttaja ei välttämättä osaa pukea omia tarpeitaan sanoiksi eikä aina edes ymmärrä miten jokin asia voisi toimiakin paremmin eikä osaa ajatella edes parantavien ominaisuuksien tarpeita. Joten automaattisen ja riittävän kohdistetun palautteen saaminen suunnittelijalle saattaa olla erittäin haastavaa, mutta esimerkiksi kuluttajien ostokäyttäytymisestä voidaan kuitenkin päätellä jotain. Kuitenkaan täydellinen suoraan lukeminen ja tulkitseminen, mikä taikka mitkä tekijät menestystuotteessa ovat merkittäviä ja mitkä eivät, ei ole helppoa.

Merkittävimpiä ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä saattavat olla kuitenkin vaikeasti määriteltävät tekijät, kuten kohderyhmän kauneuskäsitykset, arvomaailmat, ennakkoluulot ja asenteet. (Huotari 2003, 15)

5.1 Perusmuodot

Suunnittelun lähtöpisteessä tuotteen muodon ymmärtäminen muotoilun tuoman lisäarvon kautta on tärkeää. Muoto saattaa toki matkan varrella muuttua taikka vaihtaa hieman muotoaan taikka saada lisää vivahteita matkan varrella. Kuitenkin on tärkeää, että tuotetta tarkastellaan konkreettisenä omana esineenään, palveluna, systeeminä, jolla on jokin tarkoitus ja mikä merkitys muotoilun tuomalla lisäarvolla tuotteeseen on.

Perusmuodoista on hyvä lähteä liikkeelle. Perusmuodot on hyvä hallita. Perusmuotoja on kaikkialla ja niitä ovat ympyrä, neliö sekä kolmio, jotka ovat kolmiulotteisina pallo, kuutio, pyramidi sekä muunnelmina kartio ja sylinterimuoto sekä suorakulmaiset särmiöt.

Tuotesuunnittelussa lähes jokainen tuote koostuu näistä muodoista taikka niiden osista, aivan kuten arkkitehtuurissakin. Tuote- ja kalustesuunnittelussa esineet ja kalusteet joko suunnitellaan tai ne pääsevät myöhemmin niille sopivaan tilaan, joka todennäköisesti ja hyvin usein on tila, jossa on myös käytetty apuna perusmuotoja tilan suunnittelussa. Näin kalusteet, tila ja muodot ovat lähes poikkeuksetta yhteydessä toisiinsa.

Perusmuodot ovat ikuisia. On hyvä osata hallita perusmuodot ja mittasuhteet, sillä niiden osia yhdistämällä sekä varioimalla on mahdollista suunnitella ja ideoida loputon määrä tuotteita ja päästä aina hyvään lopputulokseen. Lisäksi perusmuodot on helppo toteuttaa teknisesti. (Holmberg 2000, 8) Usein perusmuoto on yhdistettynä myös orgaaniseen muotoon ja tällöin saadaan suunnittelulle taas laajempia ulottuvuuksia.

5.2 Käyttäjä mukana suunnittelussa

Käyttäjään vaikuttavat tekijät tulee huomioida suunnittelussa silloin kun tiedetään kenelle suunnitellaan. Täytyy huomioida ja selvittää käyttäjän kulttuuriin kuuluvia yleisiä asioita, jotka voivat vaikuttaa tuotteen käyttöön, soveliaisuuteen taikka ulkonäköön. Ympäristö, jossa tuotetta tullaan käyttämään, sekä toimintatavat, joita käyttäjä kohtaa käyttäessään tuotetta tai toimiakseen sen ympärillä. Kun tunnistaa käyttäjän tarpeet mahdollisimman hyvin, sitä onnistuneempi tuotteesta tulee.

Muotoilijan polku kulkee yhteydessä tuotteeseen sekä käyttäjään, joka myös omalta osaltaan taas on kytköksissä samaan tuotteeseen. Jokaisella käyttäjällä on erilaiset arvot ja asenteet, jonka vuoksi suunnittelija tarvitsee myös jonkinlaista hyvää ihmistuntemusta sekä kuuntelevia korvia, avoimuutta ja luonnollista tutkimisen paloa. Joskus käyttäjän huomioiminen ja varsinkin tarpeiden kartoittaminen saattaa olla hankalaa esimerkiksi silloin, jos kohderyhmänä tai käyttäjänä on lapset ja mahdollisesti vielä eri-ikäiset, jolloin kaikkien ikäryhmien tarpeet on otettava huomioon.

Muotoilija on siis ikään kuin välihahmo, jonka päätöksillä ja valinnoilla voidaan kuunnella käyttäjää ja kokemuksia, ja joiden pohjalta suunnittelijalla on

mahdollisuus kehittää ja suunnitella jokin tuote esimerkiksi paremmin. Uuden kehittymiseen ei riitä pelkkä käyttäjän kokemuksen pohjalta lähtevä tuotteen oikaisu, vaan jotta voidaan parantaa lopputulosta ja luoda uutta, täytyy olla kokeilunhalua koettaa ylittää ja rikkoa rajoja. Joihin muotoilijalla on mahdollisuus vaikuttaa, ajattelemalla hieman entistä uudemmallalla tavalla. Joskus hitunenkin uusia ajatuksen rippeitä siellä täällä, saattaa luoda aivan täysin uudistukseen riittäviä ja tarpeellisia visioita.

On tarpeellista ottaa huomioon, mikä on hyödyllistä ja haluttavaa (käytön suunnittelu), mikä on toteutettavissa (tekninen suunnittelu) sekä liiketoiminnallisesti kannattavaa suunnittelua.

Suunnittelijalla on myös vastuu siitä, että muistaa huomioida tuotteen käytettävyyden sekä ergonomian tuotteessa ja sen käytössä.

Tästä voidaankin päätellä, että yhtenä suurimmista tekijöistä tuotekehityksen epäonnistumisessa saattaa olla puutteellinen ymmärrys kuluttajan tarpeista ja käyttötaidoista. Joten onnistuneen tuotteen tulee olla teknisesti toimiva, kaupallisesti kannattava, käyttäjilleen hyötyä ja toiminnallisuutta sekä mielihyvää tuottava.

5.3 Tuotteen luoma käyttökokemus

Hyysalo (2009, 35) kirjoittaa kirjassaan, että tuotteen ulkokuorella käyttökokemusta luovat sen käyttöliittymä, jolla tarkoitetaan selkeyttä ja toimivuutta. Näiden lisäksi tuotteen käyttökokemusta luovat myös tuotteen muoto ja estetiikka. Jotka yleensä ovat ensisijaisessa asemassa käyttäjän huomatessa taikka nähdessä tuotteen ensi kertaa. Hän joko kiinnittää siihen huomiota, taikka jättää tyystin noteeraamatta.

Kuitenkaan tuotteen piirteet yksin eivät määrää tuotteen käyttökokemusta. Ihmiset ovat tekemisissä tuotteen kanssa aina jossakin tilanteessa, suhteessa toisiin ihmisiin ja esineisiin ja näin pohjaavat oman kokemuksensa kautta omaa toimintaansa uuden tuotteen tavatessaan.

Jos ajatellaan kohderyhmän kartoitusta markkinoinnin kannalta, on mahdollisimman tarkka segmentointi eli kohderyhmän valintaprosessi varsinkin silloin hyvin kannattavaa. Timo Ropen sanoin ”Segmentin tulisi olla niin kapea, että ihan hirvittää. Ja kun alkaa oikein hirvittää, niin kannattaa ottaa vielä puolet pois”. (Fulmore 2011)

Tällä viittauksella, päästään aivan asiakaskunnan taikka kuluttajakunnan ytimeen, jolloin mahdollista on tavoittaa juuri ne käyttäjät, jotka aivan varmasti tulevat tuotteen käyttäjiksi. Totta kai kuitenkin samalla hyvin rajattu ja suunnattu tuote tietyille käyttäjäryhmälle voi osoittaa sitä, että tuote on hyvin suunniteltu, jolloin tuote saattaa haalia ympärilleen myös uusia ennalta määrätyn kohderyhmän taikka käyttäjäryhmän ulkopuolella olevia henkilöitä.

Tällöin tuotteen voidaan katsoa olevan hyvinkin onnistunut. Se on saavuttanut halutun asiakaskunnan, mutta samalla myös valloittanut uusien käyttäjien sydämiä.

Edellä mainittua Ropen näkemystä on ehkä ihan hyvä soveltaa myös tuotesuunnittelussa tai ainakin viimeistään pohtia hieman siinä vaiheessa kun mietitään kenelle tuotetta oikeasti ryhdytään markkinoimaan, kuka tuotteesta kiinnostuu ja kuka tuleva asiakas tulee olemaan.

5.4 Tuotesuunnittelu ja brändi

Tuotesuunnittelussa on tärkeää havaita maailman mukana muuttuminen ja uusien asioiden ja trendien aallon harjalla oleminen. Näin tiedetään missä mennään ja miten nämä maailmalla käsiteltävät sekä vallalla olevat tyylit sekä muut sellaiset vaikuttavat omaan tekemiseemme.

On hyvä osata ajatella suunnittelemaan tuotteita tuoteperheinä varsinkin suunnittelun alussa. Se antaa kuluttajille laajempaa perspektiiviä siitä, että tuotteet niin sanotusti kuuluvat johonkin. Ja samalla tuotteet myös tukevat toinen toistaan paremmin, kuin jos miettii esimerkiksi yksittäistä design-tuotetta irrallaan maailmassa. Tuoteperheen taikka brändin luominen tuotteen ympärille saattavat olla hyviäkin tapoja lähteä tuomaan uusia tuotteita markkinoille.

Kalustesarjoja sekä tuoteperheitä suunniteltaessa ja uusia tuotteita kehiteltäessä on hyvä muistaa, että tuotteet ovat tunnistettavissa saman tuoteperheen taikka

konseptin suunnittelemiksi. Tällä tavoin suunnittelijan taikka brändin mainetta saadaan kasvamaan positiivisen suuntaan, varsinkin mikäli tuotteet saavat suurta suosiota kuluttajien parissa.

Yksi loistava esimerkki tällaisesta mainiosta brändi-onnistumisesta on suomalainen yritys Fiskars vahvalla väriyhteneväsyydellä tuotteistuksessa sekä myös tunnistettavasta ehkä jopa hieman pehmeästäkin muotokielestä.

Toinen huippuesimerkki on Artek, joiden huonekaluille tunnusomaista on muuntautumiskyky, L-jalkarakenne, sekä lakattu puu. Tuotteet soveltuvat monimuotoisuutensa vuoksi koteihin sekä julkisiin tiloihin. Maailman muuttuessa myös klassikko-tuotteet muuttuvat ajan henkeä mukaillen. (Hienonen 2007, 38)

5.5 Suunnittelun vaiheet

Ideointi

- Mitä suunnitellaan
- Tiedonhaku
- Lennokkaita ideoita
- Ajatuksia materiaaleista

Kartoitus/ Kohderyhmä

- Kenelle suunnitellaan
- Käyttäjän tarpeet
- Ympäristö

Luonnostelu

- Millaista suunnitellaan
- Tyyli, ulkomuoto
- Useita erilaisia luonnoksia
- Muutamit tarkasteluun
- Valinta

Prototyypin valmistus

- Testauksia, kokeiluja pienemmässä mittakaavassa
- Lähes valmis tuote oikeassa mittakaavassa
- Pintamateriaalit
- Viimeistely

Pohdinta

- Projektin onnistuneisuus
- Tuotteen onnistuneisuus

Jatkokehittelyä

- Tuote kaipaa vielä jotain ja joutuu uudelleen tutkintaan

Valmis tuote

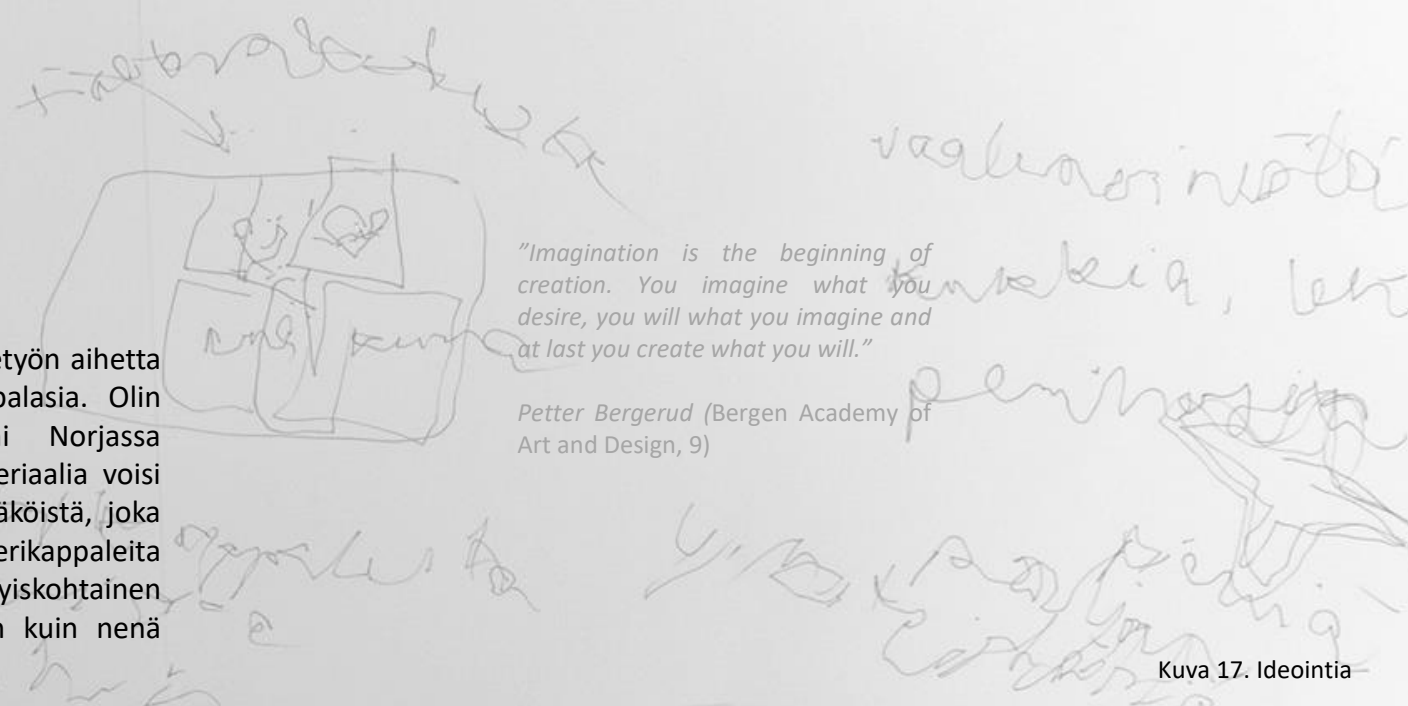

Kuva 16. Vaatepuun yksityiskohta.

6. VAATEPUUKONSEPTI VERSO

6.1 Alkuvaihe, ideointi

Naulakon ideointi lähti liikkeelle oikeastaan siitä, että pohdin opinnäytetyön aihetta ja näin työpöydälläni kasan pieniä jo osittain työstettyjä vanerinpalasia. Olin aiemmin käyttänyt samaista materiaalia opiskeluvaihtoaikanani Norjassa suunnittelemaani valaisimeen. Aloin pohtia, josko tätä samaista materiaalia voisi käyttää naulakon suunnittelussa ja voisiko siitä saada jotakin kivannäköistä, joka kävisi tuotteiden ripustamiseen. Aloin pyöritellä erikokoisia vanerikappaleita pöydällä ja innostuin ajatuksesta. ajatuksesta luoda omanlainen yksityiskohtainen naulakko, jossa juuri tämä kyseinen yksityiskohta sopii tuotteeseen kuin nenä päähän.

"Imagination is the beginning of creation. You imagine what you desire, you will what you imagine and at last you create what you will."

Petter Bergerud (Bergen Academy of Art and Design, 9)

Kuva 17. Ideointia

Ensiksi tuli kartoittaa se, millaiseen ripustukseen tuote tulisi mahdollisesti käyttöön ja millaiseen tarpeeseen. Suuren lastin kestäväään taikka vain muutaman vaateen ripustukseen. Päädyin kevyeen ripustamiseen, sillä nykyään kodeissa täysin pursuavia vaatenaulakoita näkee valtavan harvoin. Joten halusin tukea seesteistä ja ehkä minimalististakin tapaa saada mahdollisuus ripustaa muutama vaate naulakkoon, jotka ovat oleelliset vaatekappaleet kulloisellakin hetkellä ripustaa roikkumaan.

Seuraavaksi oleellista oli ajatella haluaisinko tuotteen olevan seinä- vai pystynaulakko. Aluksi meinasin tehdä kaksi seinänaulakon prototyyppiä, mutta sitten jotenkin tylsistyin ideaan. Luonnostelin kuitenkin myös seinänaulakoita, mutta jotenkin paremmalta tuntui kuitenkin päätyä lopulta pystynaulakon suunnitteluun. Ajattelin, että siinä olisi haasteena se, että ensinnäkin tuote tulisi saada pysymään pystyssä omin jaloin. Lisäksi se, että pystynaulakko on siinä mielessä ehkä helpompi tuote ympäristössään, sillä sitä pystyy liikutella, se on mahdollista siirtää paikasta

toiseen hyvin helposti, sitä ei tarvitse ikinä kiinnittää ja se ottaa tilaa haltuun niin pysty- kuin leveysakselillakin ja on voimakkaammin tilassa ehkä läsnä kuin mitä esimerkiksi seinällä oleva naulakko. Pystynaulakko on myös hyvä vaihtoehto sijoittaa sellaiseen paikkaan, missä esimerkiksi seinille on mahdotonta tai kiellettyä kiinnittää erinäisiä asioita, kuten joskus esimerkiksi vuokra-kodeissa saattaa olla ehtona. Taikka jos vapaata seinätilaa ei juurikaan ole.

Minulle alussa hyvin vaikeaa oli kartoittaa taikka keskittyä siihen, mikä oikeasti olisi paras idea lähteä jatkokehittämään. Saatoin jopa seuraavana päivänä lukkoon lyömästäni vaihtoehdosta vaihtaa toiseen ajatukseen, ja lytätä edellisen täysin. Tämän vuoksi, tuntui hyvin vaikealta tyytyä omiin ideoihin ja luonnoksiin aluksi ollenkaan. Joka tapauksessa loppujen lopuksi valikoitui yksi konsepti, jota lähdin työstämään.

6.2 Kohderyhmän kartoitus

Halusin suunnitteluun jotakin perinteistä, joka kävisi yhteen nykyisen simppelein ajatusmallin kanssa, mutta myös jotakin joka näyttäisi hieman kuin omalta kokonaistaideteokselta itsessään. Tuotteesta halusin sellaisen, että se kävisi valoisaan kotiin, jossa tavaran määrä on hillittyä ja ajateltua. Kaikille on oma paikka ja kalusteilla on jokin merkitys tilassa ja että ne ovat käyttäjilleen mieluisia. Käyttökälystä suunniteltaessa varsinkin, on mukavaa että se tulee oikeasti käyttöön ja kuten jo aikaisemminkin mainitsin katseenvangitseminen ominaisuudella halusin luoda tuotteen tilaan, jossa sen ympärillä on tilaa eikä tuote huku ympäristöönsä. Näin se tulee esille kaikkein parhaiten sekä on edukseen.

Kohdistan tuotteen käyttäjälle, joka arvostaa kotimaisia, suomalaisia käsityöperinteitä. Käyttäjälle, joka haluaa kotiinsa jotakin erilaista ja ehkä hitusen uudentyyppistä ajatusta. Käyttäjälle, joka innostuu tuotteen tuomasta ilosta sekä inspiraatiosta. Ja käyttäjälle, joka tuntee tuotteen lämpimänä ja helposti lähestyttävänä.

Käyttäjä, joka tarvitsee arkipäivänsä helpotukseksi naulakkoa, johon ripustaa kulloinkin käytössä olevat vaatteet. Naulakon ei tarvitse ajaa kokonaisvaltaisen vaatesäilytyksen asiaa, vaan nimenomaan pienesti auttaa ja helpottaa arjen toimintoja. Säilytystiloja on nykyään useissa asunnoissa hyvin vähän, joten mikä sen helpompaa, kuin saada sellainen tuote, joka piristää päivää, sekä on toimiva ja jonka avulla päivittäistavarat ovat helposti saatavilla, käden ulottuvilla.

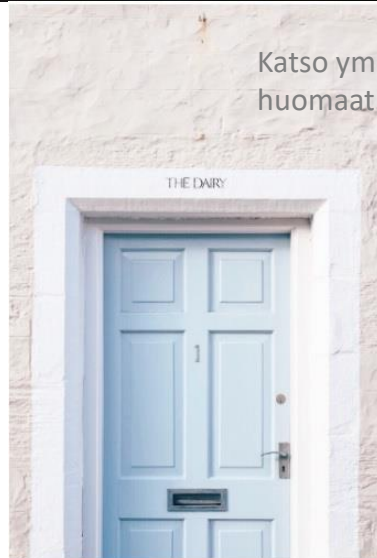
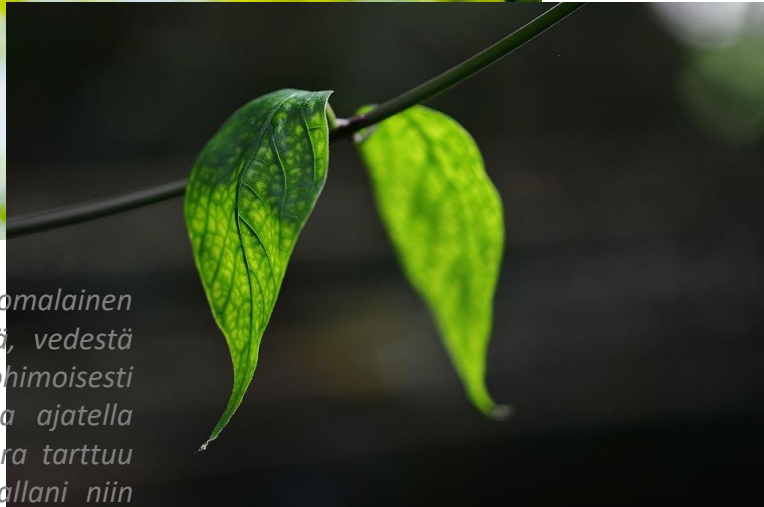
Käyttäjälle, joka haluaa ripustaa kotiinsa esille upeaan naulakkoon, esimerkiksi suosikkilaukkunsa nähtäville, suosikkipuseronsa taikka upean hattunsa, jotta sitä tulisi käytettyä yhä useammin.

Kohderyhmän kartoituksessa käytin apuna taulukkoa, joiden kysymysten kautta oli helpompi lähteä pohtimaan käyttäjäryhmän tarpeita sekä arvoja. (Hyysalo 2009, 19)

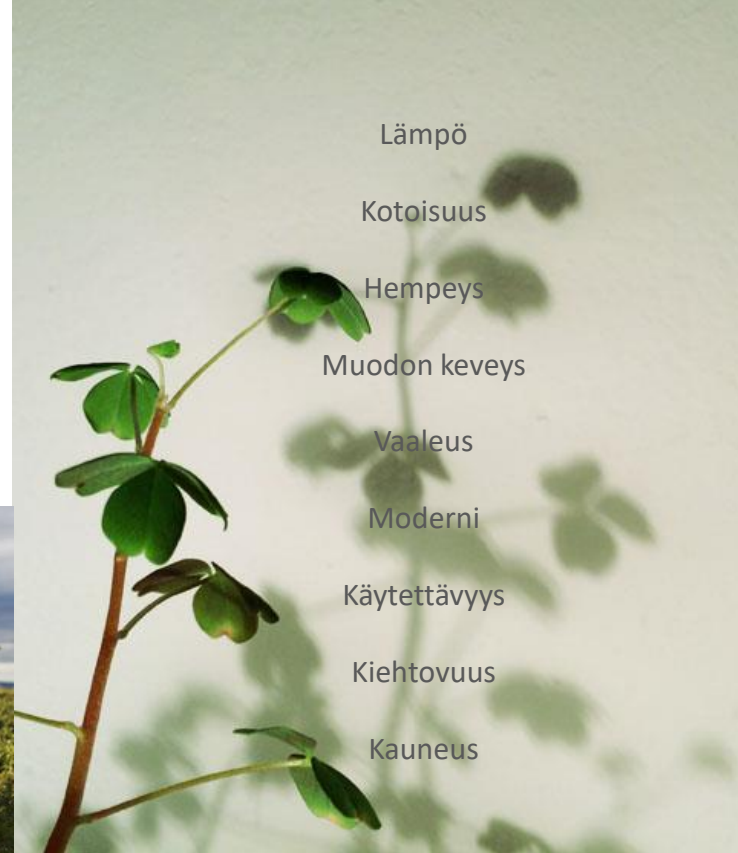
6.3 MOODBOARD, Tunnetaulu

Tunnetilana, fiiliksenä; suomalainen luonto, niin materiaalissa kuin ulkomuodossa.

"Puhutaan aina, että suomalainen saa inspiraationsa jäätä, vedestä ja puista. Rakastan intohimoisesti luontoa, mutta en jaksaa ajatella missä se luovuuden pisara tarttuu minuun. Ei minun kohdallani niin ole, että nojaan männyn kylkeen ja saan siitä ideoita. Rakastan kyllä mäntyjä, kun olen ollut nuorena tukinuitossa. Kiersin sen jälkeen Karjalaa ja maalasin akvarelleja, kuten Akseli Gallen-Kallela ja Louis Sparre aikoinaan. Minulla oli samanlainen pohjavire kuin heilläkin. Ei sitä voi tarkoin selittää. Siinä vaikuttaa koko suomalaisen luonnon lumo, erämaan lumo, kokonaisuus maasta taivaaseen."
Timo Sarpaneva (Stenros 1999, 32)

Katso ympärillesi, niin huomaat.

Lämpö

Kotoisuus

Hempeys

Muodon keveys

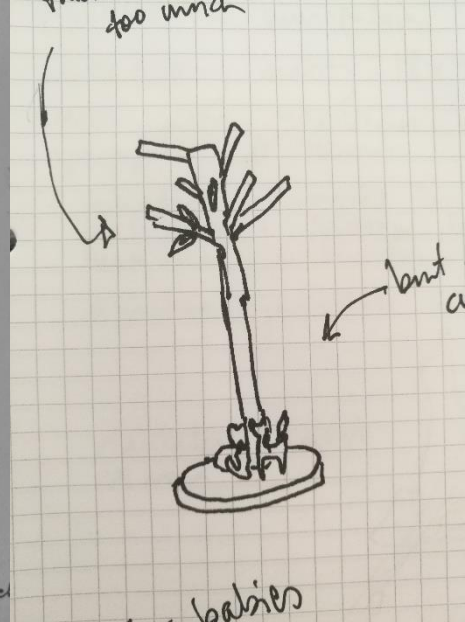
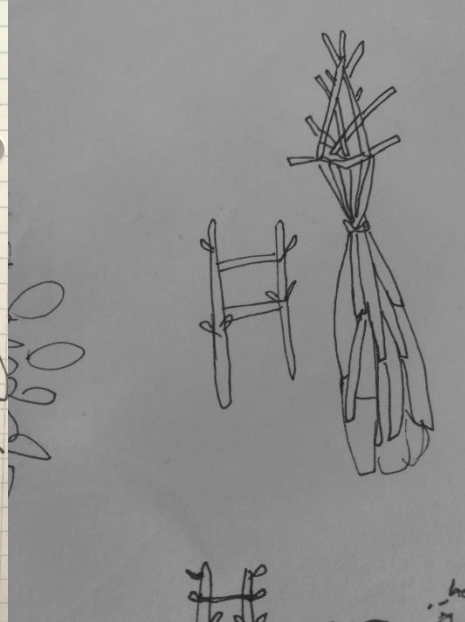
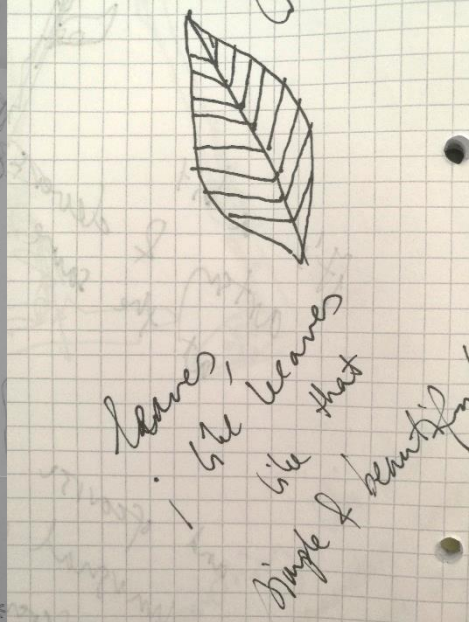
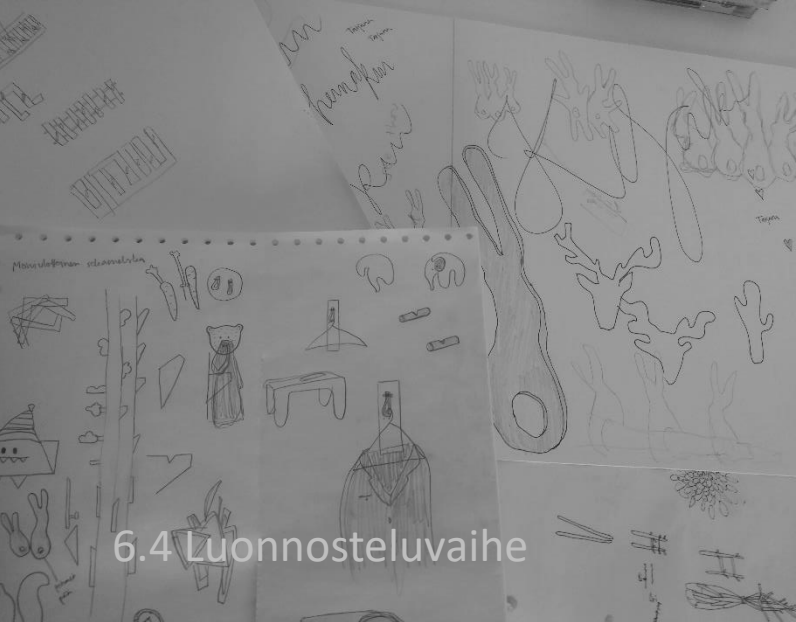
Vaaleus

Moderni

Käytettävyys

Kiehtovuus

Kauneus

Kuva 18. Luonnokset

Luonnosteluvaiheessa aloin miettiä tavoitteita, joita toivoisin tuotteen onnistumiselta. Ensimmäisenä seikkana halusin, että siitä tulisi käytännöllinen, joka oikeasti toimii, eikä vain pelkkä koriste. Mutta toivoin samalla, että onnistuisin yhdistämään tämän edellä mainitsemani seikan suunnittelussa saaden lopputuloksena myös esteettisesti ja visuaalisesti viehättävän tuotteen.

Useiden erityyppisten luonnosratkaisujen ja konseptin varmistumisen jälkeen, keskityin siihen, millä tavalla ja minkä muotoisina tuon ripustuselementeiksi tarkoitetut osaset tuotteeseen. Aloin tässä vaiheessa kutsua näitä vaatepuun oksiksi, joiden muoto oli vielä

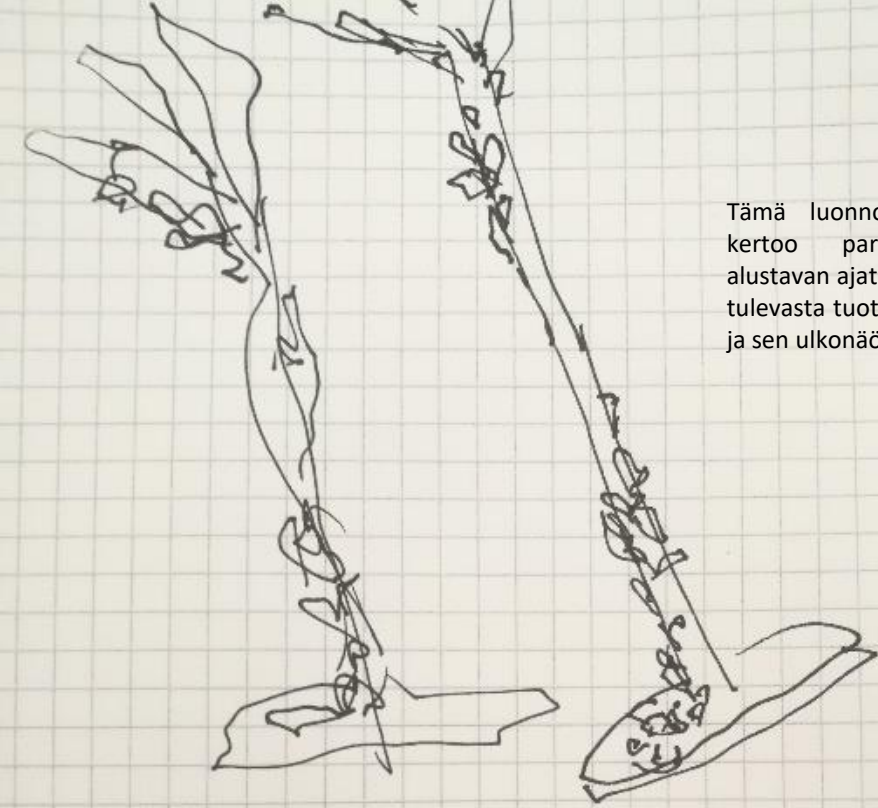
Talouspaperirullan kokoon, joka oli halkaisijaltaan 45mm, oli mainio verrata hieman minkä kokoista runkoa lähtisi vaatepuuhun ajattelemaan. Samoin myös ornamentti-lehtien koko alkoi selventyä, sillä pystyin verrata paperista leikkaamiani lehden muotoisia palasia talouspaperirullan kylkeen, jotta sain suurin piirtein sopivan kokoiset lehtimuotit tehtyä.

arvoitus prototyypin alkuvaiheessa. Myöhemmin lukkiutui kuitenkin suoralinjainen hyvin simppele oksamalli parhaimmaksi varteenotettavaksi vaihtoehdoksi. Mietin nimittäin yksityiskohtaa aluksi oksien sijoittelutapaan taikka muotoon, mutta päädyin kuitenkin siihen lopputulokseen, että tuon tuotteen koristeellisuuden ja ornamentin esille osittain tuotteen läpi kulkevan alhaalta ylöspäin rungon mukana asettuvan ornamentin kautta. Tällöin en halunnut oksien herättävän liikaa huomiota taikka olevan turhan raskaita.

Jonkinlainen kuviohakuisuus oli koko ajan mielen päällä, kunnes syntyivät sopivanlaiset kuviot ornamentiksi. Samoin varmistui myös se, että halusin käyttää pyöreähköjä muotoja, niiden pehmeiden vuoksi. Viereisessä kuvassa piirtämäni ornamenttikuvio on saanut alkunsa tuosta kaarimuodosta ja siitä vähitellen muoto on hieman vielä yksinkertaistunut. Suunnittelemastani ornamenttikuviosta kerron lisää opinnäytetyön kohdassa 6.6.

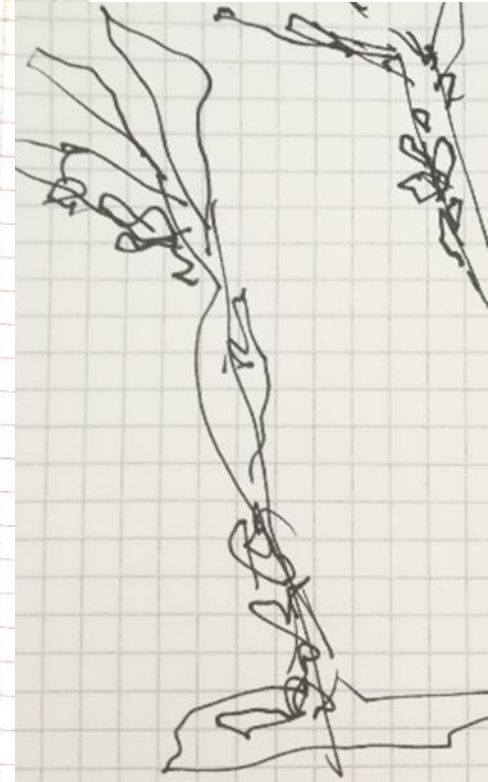
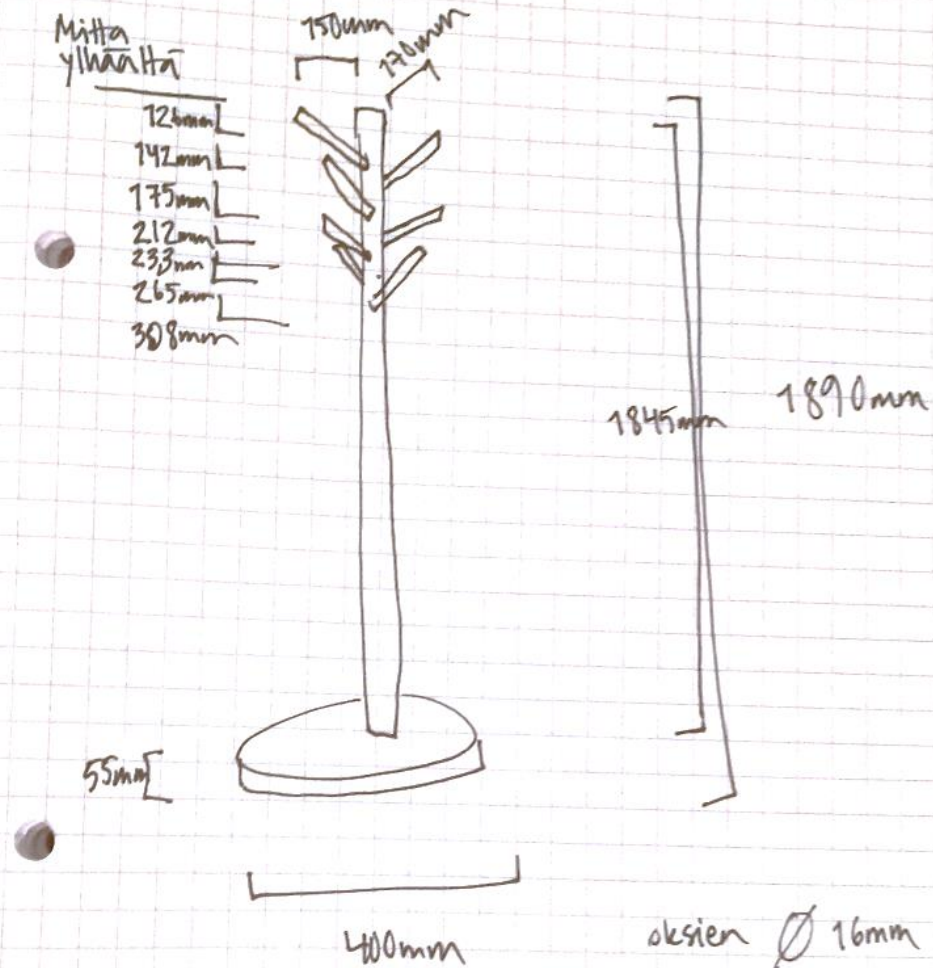

Kuva 19. Luonnos

Tämä luonnoskuva kertoo parhaiten alustavan ajatukseni tulevasta tuotteesta ja sen ulkonäöstä.

something like that
small ornaments
details to look at
and fun to make
ishy / but
ideas

Pystynaulakko, suorat oksat, pyöreä jalusta, puu sekä ornamentit.

6.5 Materiaali päätökseen

Prototyypin materiaaliksi valikoitui puu. Halusin työstää puuta, sillä pidän puusta. Ensinnäkin sen mahdollisuuksista, sitä on mukava työstää ja lisäksi koululla on hyvät työstökoneet sekä -välineet, jotka mahdollistavat puun käsittelyn. Pohdin myös mahdollisuutta, jossa olisin työstänyt esimerkiksi osan metallina ja osan puuna ja lopputulos olisi ollut näiden yhdistelmä mutta päädyin samaan materiaaliin koko tuotteessa. Puu materiaalina tuntui myös luontevalta valinnalta, sillä se on materiaali, jonka käsittelemiseen olen kaikista eniten tottunut sekä mieltynyt.

Puu on materiaalina lämmin ja tavallaan pehmeä esimerkiksi verrattuna vaikkapa voimakkaaseen metalliin. On mainiota, että saamme sitä omasta luonnostamme raaka-aineena, joten suunnittelussaan on mahdollista käyttää täysin suomalaista puuta, jonka tietää kasvaneen oman maan metsissä. Mielestäni tämä on hieno seikka ottaa huomioon.

Päädyin valitsemaan naulakon jalaksi mäntyistä liimapuulevyä 400mm leveydeltään ja 18mm paksuudeltaan Pituudelta 2000mm. Ajattelin koon 400mm olevan hyvä siinä mielessä, että saisin naulakon jalustasta halkaisijaltaan tarpeeksi leveän, jotta saan kerättyä pinta-alaa. Toisaalta ajatuksena oli myös, että kun halusin naulakkoon pituutta, joten massaa sai olla myös alhaalla, jotta kokonaisuus näyttää sopusuhtaiselta.

Vaatepuun runkoon sopi mainiosti mäntyinen pyörökeppi, 35mm halkaisijaltaan sekä niin ovat samaa materiaalia myös vaatepuun oksat, jotka olivat aluksi 18mm halkaisijaltaan. Pituudeltaan kepit olivat 2400mm, joten niistä riitti hyvin pituutta leikattavaksi sopivan kokoiset kappaleet.

Suunnittelussa on mukana myös jo aikaisemmin tarpeessa ollutta ylimääräistä koivuvaneria, josta pienet ornamenttipalaset vaatepuun ympärille oli oiva valinta tehdä tästä materiaalista. Vanerista olisi helppo sahata erillisiä ja pieniä palasia. Muut materiaalit koivuvaneria lukuun ottamatta hankin varta vasten tätä projektia varten.

Yrjö Kukkapurosta kertovassa kirjassa mainitaan koivuvanerin olevan ”It juttu” eli suomalaisen huonekaluteollisuuden valttikortti. Materiaali saadaan suoraan metsästä ja se saadaan jalostettua muotopuristajien ja muutaman muuttujan kautta esimerkiksi vaikkapa näppärästi tuoliaksi. Koivu on ekologisena materiaalina ja nopeasti uusiutuvana aivan loistava ratkaisu käyttää sitä mukana kalustesuunnittelussa. Hyvää siinä on myös se, että huonommatkin kohdat, kuten esimerkiksi oksaiset ja hieman käyrät versiot pystytään melkeinpä lähes aina käyttämään esimerkiksi kalusteiden alemmissa kerroksissa, jolloin parempilaatuinen pinta laitetaan vain päällimmäiseksi.

Samaisessa kirjassa tiivistetään hyvin materiaalin arvo kalustesuunnittelussa. *”Kun koivusta tehdään paperia ja selluloosaa, tuntuu tuhlaukselta, kun puu kasvaa 40 vuotta ja lehteä luetaan kerran. Huonekalussa jalostusarvo taas on huippuluokkaa.”* (Aav, Kukkapuro-Enbom, Viljanen 2008, 54)

6.6 Ornamenttikuvio tuotteeseen

Ornamenttikuvio syntyi ajatuksesta puun lehdistä ja niiden muodosta. Halusin jäljitellä lehtimaista muotoa ornamenttiin, osittain myös kunnioittaen ornamentin alkuperäistä luonnonmuotojen käyttöä. Suunnittelin kolme erilaista ornamenttimuotoa. Vaikka yksittäiset ornamenttini eivät itsessään yksistään ole kovin koukeroisia, mutta kolmenlaista erilaista kuviota yhdistelemällä saadaan aikaiseksi soljuvaa sekä orgaanista muotokieltä, joka antaa kokonaiskuvan vaatepuuta kiertävästä orgaanisesta ornamentista.

Mielestäni sopiva määrä oli käyttää vain kolmea niin sanottua muottia ornamentin suunnittelussa. Palaset ovat tekovaiheessa saaneet jokainen oman pienen twistin, enkä ollenkaan paheksunut ajatusta siitä, että palaset saattoivat saada hieman erilaisen tai eripituisen reunan jostakin kohtaa, toinen saattoi olla pyöreämpi kuin toinen, joten kädenjälki sai näkyä. Ajattelin vanerin sahausvaiheessa, että ehkä ornamenttikuvion ei tarvitsekaan olla niin toinen toisensa identtinen kopio, vaan niin sanotusti vapautettu ornamentti saattaa lisätä mielenkiintoa kuvioon. Kuitenkin osat ovat tunnistettavissa samasta ”muotista” tulleeeksi, mutta pienin suloisin eroin.

Ornamenttikuvion en piirtänyt mitään tietynlaista muotojärjestystä luonnoksiin vain ajattelin, että asettelen ne paikoilleen siten kuten näen niiden sopivaksi asettuvan, jotta saan näillä paloilla mahdollisimman hyvän ja dynaamisen lopputuloksen. Kuin pientä palapeliä, mikä mihinkin väliin sopii.

Seikkana suunnittelijan työssä joskus on myös tärkeää, että osaa ajatella hetkessä ja juuri siinä tilanteessa ja seurata intuitioaan. Uskon, että myös tällaisella tavalla voidaan päästä hyviin lopputuloksiin.

Kuvion halusin olevan kaunis, sekä samalla hento, jotta ilme pysyy kevyenä.

Kuva 21 ja 22. Ornamenttipalasia

6.7 Prototyypin valmistusprosessi

"No amount of experimentation can ever prove me right, but a single experiment can prove me wrong."

Petter Bergerud (Bergen Academy of Art and Design, 21)

Aloitin itse prototyypin tekemisen jalustasta, siitä pääsin hyvin alkuun ja työstämisen makuun. Sahasin pitkän liimapuulevyn 400mmx400mm kokoisiksi kolmeksi yhtä suureksi kappaleeksi ja myöhemmin sahasin vannesahalla jokaisesta palasta ympyrän muotoiset. Kolme kappaletta halusin siksi päällekkäin, jotta saan naulakon jalustaan tukevuutta, eikä paksu pohja haittaa hentoa yläosaa lainkaan, päinvastoin pidän sen tuomasta kontrastista. Kuitenkaan jalustasta ei liian painava saanut tulla missään nimessä. Sillä suunniteltaessa tuotteita on hyvä huomioida ergonomiaan liittyvät asiat kuten esimerkiksi kuljetus tai tuotteen siirto paikasta toiseen, jolloin mahdollisuuksia esimerkiksi tuotteen purku- ja kasaamismahdollisuuksia on hyvä miettiä etukäteen, mikäli sellaisia tarvitaan.

Kappaleiden sahaamisen jälkeen liimasin Kiillon yleis- ja puuliimalla palaset yhteen ristikkäin, jotta puu ei pääse taipumaan ja elämään niin paljon. Puristuksen ja liiman kuivumisen jälkeen hioin jalustan reunan tasaiseksi ja mikä ihana ja sileä reunakuvio puunsyiden ristikkäisyydestä syntyikään. Puun pinta itsessään on kyllä todella kaunista ja lumoavaa. Pohjan paksuudeksi tuli siis 55mm.

Vaatepuun mitaksi ajattelin aluksi noin 1900mm, sillä monien kaupassa törmäämieni naulakoiden mitoiksi jäi vain hieman päälle 1700mm ja mielestäni se on liian vähän, varsinkin pitkälle ihmiselle. Mielestäni ripustuskorkeuden tulee olla sopivalla tasolla eikä liian alhaalla. Samoin myös se, että vaatepuu näyttää hyvälle kun se on tilaan nähden sopivan kokoinen. Esimerkiksi jos on korkeampi tila, täytyy minun mielestäni myös kalusteiden sopia tilan ominaisuuksiin, jotta kalusteet eivät huku tilaan. Lopulliseksi mitaksi tuli 1859mm.

Oksien mitta määräytyi sen mukaan, että niiden uloin osa ei ylittäisi jalustan reunaa, jolloin paino pisteen ei olisi mahdollista siirtyä liian kauas ja naulakon vaara kaatua olisi jälleen vähäisempi.

Pohdin yhä kuitenkin kulmaa oksien välillä ja koin hankalaksi havaita, mikä kulma rungon ja oksien välillä olisi paras, jotta runko ei haurastuisi oksan alla ja että minkä asteinen kulma kestäisi parhaiten vaatteiden painoa. En halunnut missään nimessä 90 asteen kulmaa, vaan ihan selkeän hieman yläviistoon suuntaavan kulman naulakkoon. Ensimmäisen oikean testipuukappaleeseen tekemäni kokeiluni 50 asteen kulman jälkeen huomasin, että kenties poraamani reikä ei ollut tarpeeksi syvä, jonka vuoksi alkoi kuitenkin pehmeäksikin materiaaliksi mielletty mänty antaa hieman periksi ja murtua oksan alapuolelta. Pohdin ja pohdin, että jos muutan alkuperäistä suunnitelmaani jopa pienestä kolmenkymmenen asteen kulmasta vielä viittäkymmentä suuremmaksi, jotta tavallaan pystysuoraista painetta ja materiaalin heikkoutta saataisiin vähennettyä. Kulma suureni entisestään samoin myös oksia varten poratun reiän syvyys.

Oksien mitaksi tuli 190mm ja poratun reiän syvyydeksi 25mm, jolloin esiin jäävän oksan mitta olisi tuolloin kuudenkymmenen asteen kulmassa 165-170mm, riippuen kummalta puolen kulmaa mitan ottaa. Jouduin porata reiät 16mm terällä, jolloin oksia tarvitsi hioa jonkin verran, jotta ne olisivat sopivan kokoisia koloihinsa. Pohjassa taas terän paksuus oli 34mm ja kolon syvyydeksi ajattelin ensin 30mm, mutta sitten ajattelin, että rakenteeseen saadaan lisää tukevuutta kun porataan runko 41mm syvyyteen.

Mittausten ja porausoperaatioiden jälkeen kaikki osat saivat kertaalleen vielä hiotun pinnan, jonka jälkeen osat olivat valmiita yhdistettäväksi.

Työstövaiheita

Taluspaperirullan
kylkeen testiä
ornamentin koosta.

Ornamenttipalasi-
sahaus.

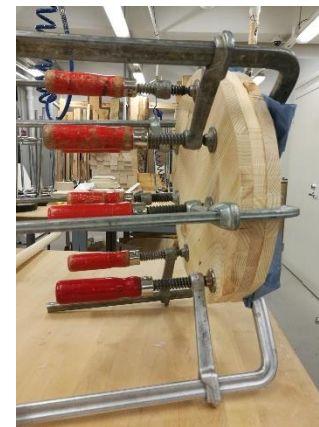
Valmiit
ornamenttipalaset ja
kepit.

Pohjalevyjen sahaus
vannesahalla.

Sahatut
pohjakappaleet.

Puristuksissa.

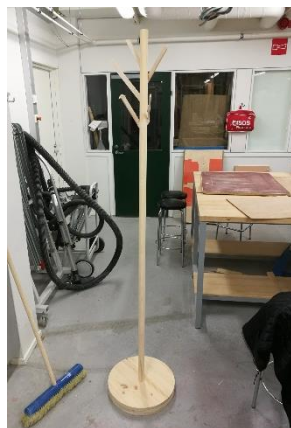

Hiottu
sileäpintainen
pohja.

Oksien näköistestaus.

Vaatepuun
mittasuhteiden
tarkistamista.

Oksan kulman
pohdintaa.

Tuollainen siitä tulisi.

Oksien paikkojen ja
reikien hahmottaminen
rungan ympärille
maalارinteipin avulla.

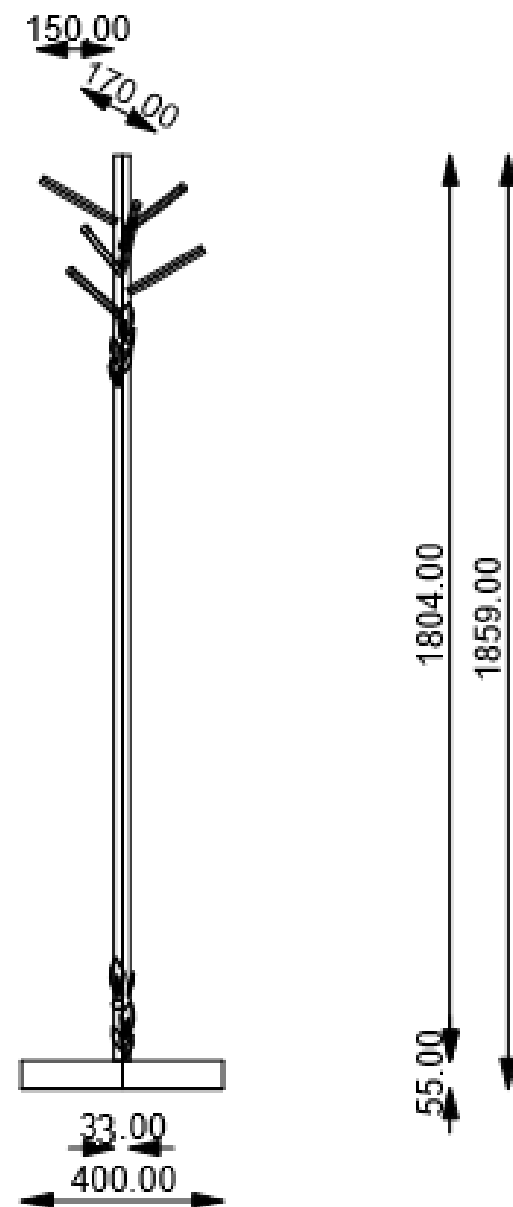
Kappaleen hionta.

Elementit yhdessä.

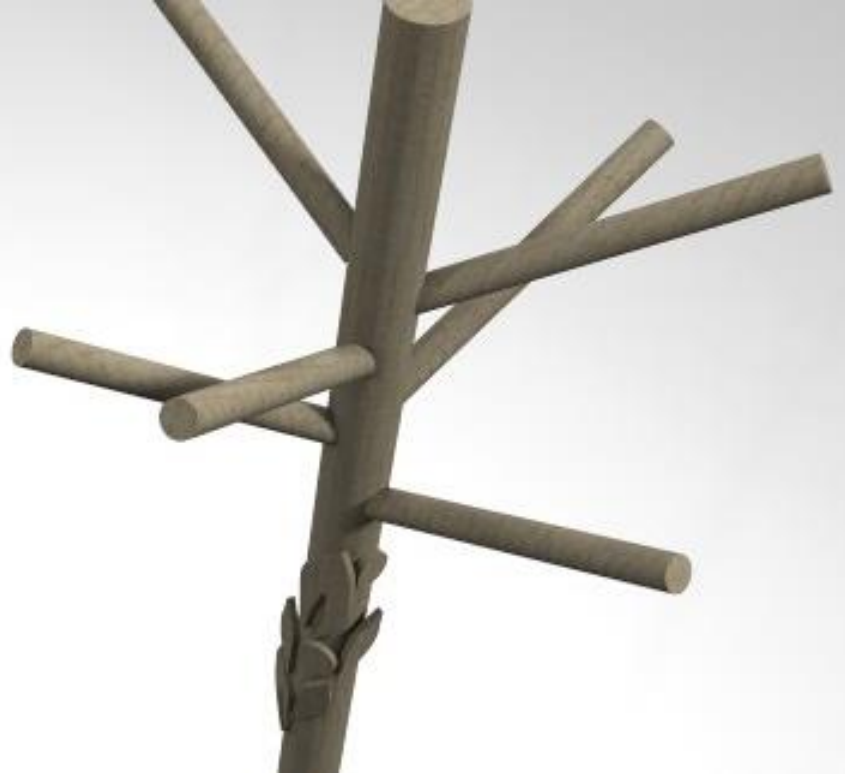

Kuva 23. Tarkempi mittakuva tuotteesta.

7. VIIMEISTELY

7.1 3D-mallinnuskuvat

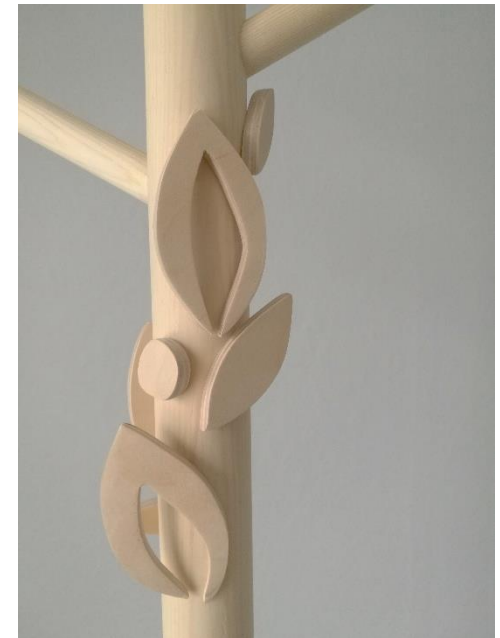
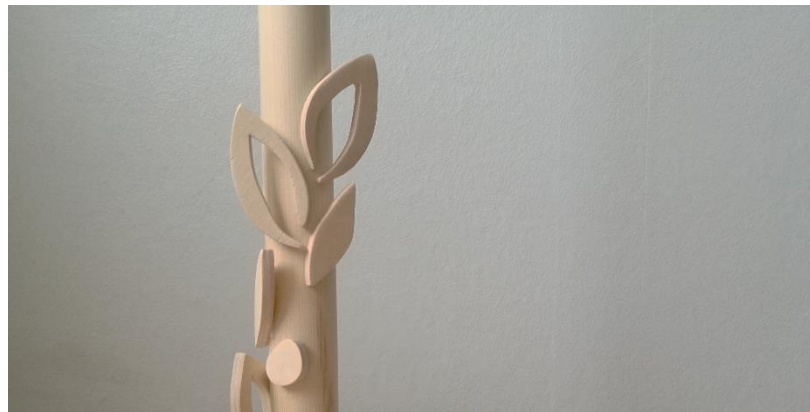
Mallinnuskuvista valikoin ainoastaan yksityiskohtia korostavat lähikuvat sekä yhden yläviistoon kuvatun kokonaismallinnuksen. Ornamenttikuvion käyttö koristeena ja ajatus näkyy selkeästi ja tulee hyvin esille lähikuvista. Samoin tuotteen muotokieli sekä olemus ovat hyvin nähtävissä.

7.2 Valmis tuote

VERSO

Verso - vaatepuuna tuo mieleen kevään korvilla lehtiään hiirennupuista avaavan koivun pientä jo kasvamaan alkanutta tainta, jonka varsi ja lehdet ovat vielä hyvin hennot, mutta lähtevät kasvamaan tukevana ja voimistuvana.

Vaatepuun pinta jäi tarkoituksellisesti vielä vaalean puun sävyiseksi. Inspiroiduin puun kauniista omasta väristä ja sen vivahteikkuudesta. Puun pinnan käsittely on varmasti jossain vaiheessa paikallaan ainakin jos ajatellaan puhtaana pitämisen sekä huollon kannalta tuotteen kestävyyttä käytössä, mutta toistaiseksi Verso saa pitää puun oman värityksensä.

8. POHDINTA

Aiheeni oli omalla tavallaan jossain määrin haastava, sillä tiedonhankinta valitsemani tuotteen kohdalta oli aluksi hieman hankalaa. Kuitenkin luotin siihen, että alkuun pääsemisen jälkeen ja opinnäytetyön edistyessä, saan kuitenkin hyvän lopputuloksen aikaan.

Mielestäni onnistuin tehtävässäni suhteellisen hyvin. Sain aikaan kattavan paketin, jossa osaset tukevat toisiaan teoriaosuuden alusta suunnitteluprosessin loppuun saakka. Onnistuin mielestäni yhdistelemään ja nivomaan yhteen juuri ne kaikkein oleellisimmat tiedon jyvät, jotka pohjustavat hyvin suunnittelutyötäni ja jotka muodostavat yhdessä hyvän paketin opinnäytetyön kokonaisuuden kannalta.

Historiaisuus opetti minua hyvin laaja-alaisesti. Etenkin talonpoikaiskalusteiden tutkiminen oli hyvin mukaansa tempaavaa ja mielenkiintoista. Toinen mieluinen aihepiiri, jota käsittelin oli ornamentiikka. Sen osuus opinnäytetyössäni on mielestäni sopivan laaja, joskin ehkä itse ornamenttikuvion suunnitteluun olisin voinut paneutua vielä hieman tarkemmin, esimerkiksi pohjustaakseni miksi valitsin juuri tällaisen ornamentin tuotteeseen. Kuitenkin koen, että nykyinen ornamenttiosio antaa myös pientä pohjaa itse kuviolle.

Nykyaikaisen ornamentin käyttö yhdistettynä tuotesuunnitteluun näkyvät tuotteessani. Lopputulosta katsoessani mielestäni tällainen yhdistelmä voi olla onnistunutta modernia nykyaikaista muotoilua. Pohdin aluksi, olisiko mahdollista tehdä vaatepuu, jonka muotokieli ja mahdolliset hennot ja kepeät yksityiskohdat olisivatkin sen tuotteen vahvuus, joiden ansiosta katsoja taikka käyttäjä kiinnittäisi huomionsa vaatepuuhun ja näin herättäisi hänessä ajatuksia ja tuotteen tutkiskelua. Mielestäni suunnittelemani vaatepuu täyttää nämä tavoitteet. Hennon yksinkertaisen muotonsa ansiosta, vaatepuu on selkeä, mutta ornamenttikuvio antaa pientä potkua, kuin kertoen tarinaa vaatepuun ympärillä.

Tunnetaulussa mainitsemani adjektiivit tulevat mielestäni hyvin esille tuotteesta ja tukevat sitä mielikuvaa, jota olin tuotteen onnistumiseksi tavoitellut. Materiaalivalintani oli mielestäni hyvä, sillä materiaali itsessään myös omalla tavallaan henkii tuotteen ilmettä ja olemusta. Juuri puun lämpö, tietynlainen pehmeys ja helposti lähestyttävyyys tulevat esille vaatepuusta. Myös puun oma vaalea sävy sekä puun syiden näkyminen sopivat tähän hentoon olemukseen.

Tuotesuunnitteluosio oli tärkeä uusien ajatusten syntymisessä. Tuotesuunnittelun vaiheiden avaaminen ja pohtiminen toi varmuutta sekä avarakatseisuutta omaan suunnitteluun, joka auttoi sekä auttaa varmasti myös myöhemmin tuotesuunnittelun ja -kehityksen etenemisessä. Oli tärkeää myös huomata ja oppia, että joskus prosessin aikana suunnitelmiaan saattaa joutua hieman muuttaa ja sen jälkeen on vain löydettävä uudelleen se paras vaihtoehto lopputuloksen onnistumiseksi.

Tämän prosessin aikana etenkin käytännön osaamisen tärkeys korostui minulle itselleni erittäin tärkeänä osana suunnittelutyötä. Mielestäni jokaisen suunnittelijan tulisi tuntea käytännön asioita sekä rohkeasti kokeilla erinäisiä ratkaisuja, sillä pelkkä teoreettinen pohja ei välttämättä aina tue näkemyksiämme pelkästään sellaisenaan. Kokeilunhalu ja rohkeus voivat aina antaa enemmän kuin ottaa.

Prototyyppi valmistui hyvän ajan puitteissa. Lisäksi tilat ja muut puitteet prototyypin tekemiselle olivat erittäin hyvät. Koulun työskentelypajojen ansiosta prototyyppi oli mahdollista toteuttaa. Itse prototyypin valmistusprosessista nautin erittäin paljon ja pidin siitä ehkä jopa eniten koko opinnäytetyöprosessin aikana. Tekevänä ihmisenä minulle korostui entistä enemmän se, että koen tarvitsevani pelkän suunnittelun rinnalle myös käytännöntyötä, jossa saan itse konkreettisesti tehdä ja toteuttaa. Lopputuloksen näkeminen on erittäin tärkeää ja onnistuessaan jopa todella palkitsevaa.

Suunnittelijana tämä opinnäytetyö avasi minulle vaatepuiden sekä ripustuskäyttämisen maailmaa ja antoi rohkeutta lähteä suunnittelemaan tuote, josta yleistä perustietoa ei ole kovin laajasti saatavilla. Myös ornamentiikan käytön yhdistäminen suunnitteluun herätti minussa itsessäni innostusta sekä ajatusta siitä, miten muilla tavoin ornamentin mahdollisuuksia voisi hyödyntää tuotesuunnittelussa.

Olisi mukava jatkaa vaatepuu konseptia muutamalla tuotteella, joissa sisäinen ajatus olisi konseptin mukainen. Verso-vaatepuu edustaa konseptia toistaiseksi itsekseen, mutta rinnalle olisi mukava suunnitella esimerkiksi seinänaulakko, jonka suunnittelua tähän opinnäytetyöhön olin hyvin alkuvaiheessa jopa pohtinutkin.

Kuitenkin tästä eteenpäin lähimpänä olisi nyt se, että opinnäytetyötä varten valmistamaani vaatepuuta tulisi nyt testata pidemmässä käytössä, jotta todelliset käyttökokemukset saataisiin todennettua ja jonka seurauksena selviäisi paremmin, tarvitseeko tuote vielä parannuksia taikka korjauksia käytännöllisyyden saralta.

Yhteenvedona olen hyvin tyytyväinen valmistamaani prototyyppiin, sen onnistumiseen, materiaalivalintaan sekä itse tekemisprosessiin. Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi oli haastava, samalla kuitenkin mielenkiintoinen ja ennen kaikkea opettavainen monella ja monipuolisella tapaa.

Kuva 32. Ornamenttipalasia

Lähteet

Kirjalähteet

SUOVA, Maija 1958. Emännän tietokirja I-II. WSOY
HAGELSTAM, Wenzel, NEVALUOMA, Kari-Otso 2005. Suomalaista talonpoikaisantiikkia. WSOY
VIHMA, Susann 2002. Ornamentti ja kuutio. ILMARI
HIENONEN, Kati 2007. Suomalaisen designin uudet mielentilat. OTAVA
STENROS Anne (toim.) 1999. Visioita. Moderni suomalainen muotoilu. OTAVA
KALLIO, Jarkko 9/2008. Pohjoista Outoutta, Kolumni. Talo&Koti
HUOTARI, Petteri, LAITAKARI-SVÄRD Ira, LAAKKO Johanna, KOSKINEN Ilpo 2003. Käyttäjäkeskeinen tuotesuunnittelu. GUMMERUS KIRJAPAINO OY/ILMARI
HOLMBERG, Kaarle 2000. Kalustemuotoiludesign. GUMMERUS KIRJAPAINO OY/ Rakennusalan kustantajat RAK
BERGERUD, Petter. Experimental Wooden Structures. BERGEN ACADEMY OF ART AND DESIGN/MOLVIK GRAFISK
AAV, Marianne, KUKKAPURO-ENBOM, Isa, VILJANEN, Eero 2008. Yrjö Kukkapuro huonekalusuunnittelija. ART-PRINT OY/DESIGNMUSEO

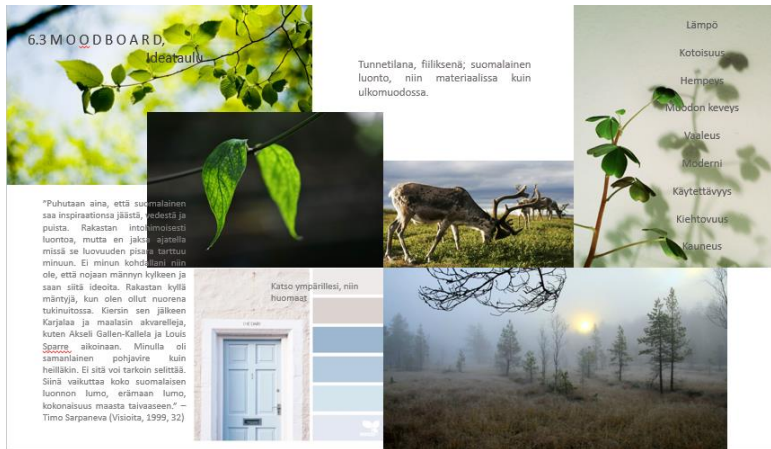
Internetlähteet

WATSON-SMYTH, Kate 2011. The secret history of: Cafe Daum coat stand. [Viitattu 11.10.2017] Saatavilla <http://www.independent.co.uk/property/interiors/the-secret-history-of-cafe-daum-coat-stand-2252416.html>
WANHAN TALON TAVARAT 2012. [Viitattu 14.10.2017] Saatavilla <https://www.wanhantalontavarat.fi/tuotteet.html?id=3/60>
VARONEN, Mari 2009. Taideteollisuuden historia. [Viitattu 3.11.2017] Saatavilla <http://oppimateriaalit.jamk.fi/taideteollisuus/skandinavia/>
SALLINEN, Karoliina 2014. [Viitattu 11.10.2017] Saatavissa <http://www.lily.fi/blogit/kolmistaan/luona-ihastus>
MARTELA Oyj 2012. [Viitattu 21.11.2017] Saatavissa <http://news.cision.com/fi/martela-oyj/r/minimalistinen-kaari-naulakko-kesta-aikaa,c9227920>
HYYSALO, Sampsa 2009. Käyttäjä tuotekehityksessä. [Viitattu 28.10.2017] Saatavissa http://www2.uiah.fi/~heidig/Teaching/Course_assignments/Entries/2011/9/13_Johdatus_muotoilun_tutkimukseen_files/Hyysalo%202009.pdf
FULMORE 2011. Markkinoinnin suunnittelu. [Viitattu 11.10.2017] Saatavissa <https://fulmore.fi/uncategorized/markkinoinnin-suunnittelu-osa-3-miten-se-asiakas-sitten-tavoitetaan/>

Kuvalähteet

- Kansi KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 1 Michael Thone't Cafe Daum-naulakko 1849. Saatavissa http://www.thefurniturelab.co.nz/brand/thonet/cafe-daum-coatstand_scp_ptid=3940_ctid=680_.html
- Kuva 2 Talonpoikaisnaulakko. Saatavissa http://www.antiq.fi/images/1403692188_DSC03104.jpg
- Kuva 3 Talonpoikaisnaulakko. Saatavissa http://www.antiq.fi/images/1331646491_DSC02483.JPG
- Kuva 4 Talonpoikaispystynaualakko. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/305892999673068160/>
- Kuva 5 Vanha naulakko. Saatavissa <http://skandidesign.fi/fi/tuote/12083242>
- Kuva 6 Vanha naulakko. Saatavissa <http://www.onnistain.fi/2016/09/vanha-naulakko.html>
- Kuva 7 Pirunpää-naulakko. Saatavissa <http://rautatielaistalo.blogspot.fi/2016/06/narupurkki-ja-pirullinen-naulakko.html>
- Kuva 8 Sivustavedettävän sohvan nuppi. HAGELSTAM, Wenzel, NEVALUOMA, Kari-Otso 2005. Suomalaista talonpoikaisantiikkia. WSOY s.73
- Kuva 9 Rokokoo-tyylinen seinäkaappi 1853. HAGELSTAM, Wenzel, NEVALUOMA, Kari-Otso 2005. Suomalaista talonpoikaisantiikkia. WSOY s.111
- Kuva 10 Morsiusarkun maalauskoristelu. HAGELSTAM, Wenzel, NEVALUOMA, Kari-Otso 2005. Suomalaista talonpoikaisantiikkia. WSOY s.79
- Kuva 11 Pallohenkari. Saatavissa <http://kotilonkolo.blogspot.fi/2011/03/viisi-raakapuuideaa.html>
- Kuva 12 Luona in. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/367606388307435148/>
- Kuva 13 Moderni. Saatavissa <http://www.ohohblog.com/2016/01/diy-coat-rack.html>
- Kuva 14 Ikea, Tjung. Saatavissa <http://www.ikea.com/fi/fi/catalog/products/60291708/>
- Kuva 15 Kaari. Saatavissa <http://news.cision.com/fi/martela-oyj/i/kaari-kapeampi-painokelpoinen-kuva,c150288>
- Kuva 16 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 17 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 18 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 19 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 20 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 21 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 22 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 23 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 24 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 25 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 26 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 27 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 28 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 29 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 30 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 31 KUJALA, Tatjana. 2017
- Kuva 32 KUJALA, Tatjana. 2017

Kuvakollaasi lähteet

Kuva, Lehdet.

Kuva, Kaksi lehteä.

Kuva, Porot.

Kuva Varjo seinälle.

Kuva, Ovi.

Kuva, Usva.

<http://7-themes.com/7012139-leaves-photography-15471.html>

<https://pixabay.com/fi/lehti-lehdet-v%C3%A4rikk%C3%A4it%C3%A4-vihre%C3%A4-318667/>

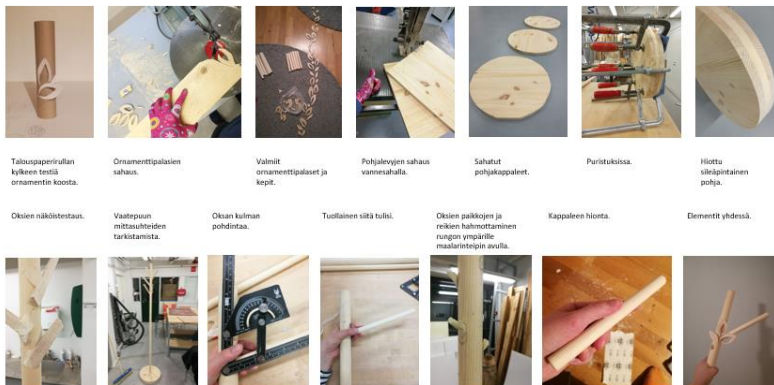
<http://vintti.yle.fi/yle.fi/opettajatv/opettajatv.yle.fi/teemat/aine/816/826.htm>

<https://iphonephotographyschool.com/leaves/>

<https://www.design-seeds.com/seasons/spring/a-door-tones-3/>

<https://www.sll.fi/ajankohtaista/blogi/harmillinen-luonto>

Työstövaiheita

Kollaasin kuvat

KUJALA, Tatjana. 2017